

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Formålet med dette lovforslag er blandt andet at tilpasse lovgivningen til nuværende samfundsudvikling. Nogle af bestemmelserne i gældende lovgivning præciseres, der indføres en lov hjemmel til at etablere og drive børne- og familiecentre og familiehuse samt indføres en hjemmel til digitalisering af børnesagsbehandlingen.

I forslaget indgår præciseringer af flere bestemmelser. Heraf kan blandt andet nævnes en præcisering af kommunalbestyrelsens rolle og forpligtigelse til at finde en midlertidig plads til barnet, når kommunalbestyrelsen har truffet afgørelse om anbringelse på en døgninstitution. Dette gør sig gældende, når Socialstyrelsen ikke kan tilbyde barnet en plads umiddelbart efter kommunalbestyrelsens afgørelse. Socialstyrelsen er dog fortsat forpligtet til at finde en egnet plads.

Der er etableret familiecenter i de 16 største byer, og de løfter en stor opgave i hjælpen til udsatte familier. Familiecentrene tilbyder en lang række tilbud og aktiviteter som for eksempel familiebehandling, rådgivning, krisehjælp, terapi og familierådslagning. Flere steder er familiecentrene det eneste lokale tilbud på området.

Det har længe været et fokuspunkt for Naalakkersuisut at løfte den kommunale sagsbehandling på børne- og ungeområdet. En af måderne er at understøtte og digitalisere sagsbehandlingen og herved sikre, at sagsbehandlere i hele landet har de rette redskaber til at håndtere sagerne. I 2021-2023 er alle kommunerne introduceret til sagsbehandlingssystemet ”Get Organized”, hvor der er udviklet en børneapp til sagsbehandling af børne- og ungesager. Børneapp’en er udviklet i et samarbejde mellem Socialstyrelsen, kommunerne og Fælles Offentlig IT. I tilknytning til børneapp’en er der udviklet et digitalt vejledningsprogram Gluu, som hjælper sagsbehandleren ved at forklare sagsbehandlingsskridtene undervejs i sagsbehandlingen.

Socialstyrelsen har gennemført kurser i sagsbehandlingssystemet. Da sagsbehandlingssystemet er ens for alle kommuner, bliver det nemmere for kommunerne at dele sager, når familier flytter, eller børn anbringes i andre kommuner. Herudover bliver det også nemmere for blandt andet Ombudsmanden for Inatsisartut, Det sociale Ankenævn, Børnetalsmanden og tilsynsenheden under Naalakkersuisut at få udleveret de oplysninger, de har krav på.

For at sikre, at kommunerne fortsat anvender et fælles sagsbehandlingssystem, indsættes en bestemmelse, der forpligter kommunerne til at anvende det fælles offentlige IT-system.

Der indføres bestemmelse om statistik, hvor kommunerne bliver forpligtet til at fremsende statistiske data, som Naalakkersuisut anmoder om.

2. Hovedpunkter i forslaget

1. Kommunalbestyrelsen skal føre tilsyn med de forhold, børn lever under, herunder personrettet tilsyn med børn anbragt uden for hjemmet og driftsorienteret tilsyn med plejefamilier i kommunen. Med dette ændringsforslag bliver kommunalbestyrelsen desuden forpligtet til at føre et driftsorienteret tilsyn med de børne- og familiecentre og familiehuse, der er i kommunen, samt de boenheder, børnehuse og krisecentre, som oprettes i tilknytning til børne- og familiecentrene.

2. Præcisering af § 14, idet gældende bestemmelse har givet anledning til tvivl om, hvorvidt Socialstyrelsen kan varetage en kommunal sagsbehandling eller alene bidrage i den kommunale sagsbehandling.

Baggrunden for § 14 er, at den kommunale socialforvaltning måske ikke har de faglige kompetencer i sagsbehandlingen vedr. socialfaglige undersøgelser, jf. § 45, støtteforanstaltninger, jf. kapitel 7, særlige støtteforanstaltninger, jf. kapitel 8, skærpede støtteforanstaltninger, jf. kapitel 9 og ophør af støtteforanstaltninger og efterværn, jf. kapitel 11, og derfor har behov for, at Socialstyrelsen kan bidrage fagligt i sagsbehandlingen. Endvidere kan konkrete børnesager være meget komplekse, hvorfor der i § 14 er hjemmel til at anmode Socialstyrelsen om at bidrage i sagsbehandlingen med vejledning, rådgivning og supervision. Ansvar for sagsbehandlingen er fortsat i kommunalt regi.

3. Af Inatsisartutlov om støtte til børn § 18, fremgår, at Naalakkersuisut skal oprette et landsdækkende indberetningssystem vedrørende underretninger, som har til formål at give et samlet overblik over underretninger. Det eksisterende landsdækkende sagsbehandlingssystem Get Organized indeholder de oplysninger, der er relevante i en underretning. Med dette lovforslag foreslås, at der i § 55 b indføres pligt til at benytte dette sagsbehandlingssystem samt i § 60 a indføres pligt til at fremsende statistiske oplysninger til Naalakkersuisut. Med indførelsen af disse bestemmelser, vil formålet med et indberetningssystem til underretninger være opfyldt. For at undgå, at der oprettes to forskellige IT-systemer, der opfylder samme formål, foreslås § 18 ophævet.

4. Sproglige rettelser, så der sikres overensstemmelse imellem den grønlandske og den danske version af følgende bestemmelser:

- a. § 21, stk. 4, nr. 1,
- b. § 32, stk. 2,
- c. § 36, stk. 1,
- d. § 39, stk. 6, og

Rettelse af henvisning i § 41, stk. 2, således der i bestemmelsen henvises til § 54 og ikke § 53, som der står i gældende bestemmelse.

5. I Inatsisartutlov om støtte til børn § 21 reguleres kommunalbestyrelsens afgørelser om støtteforanstaltninger, herunder hvilke sagsbehandlingsskridt der skal varetages og hvilke støtteforanstaltninger der kan tilbydes. Med dette ændringsforslag gives der desuden mulighed for, at kommunalbestyrelsen kan visitere en borger til kommunens børne- og familiecenter.

6. Efter gældende Inatsisartutlov om støtte til børn, omfatter retten til besøgsrejser ikke et barn, der i henhold til dom eller efter rettens beslutning herom er anbragt i en døgninstitution. Børn, der i henhold til dom eller efter rettens beslutning herom er anbragt i en døgninstitution, har også brug for at bevare kontakt med forældre eller andre omsorgspersoner. Med dette ændringsforslag gives der adgang til besøgsrejse for forældremyndighedsindehaverne til et barn, der er anbragt i en døgninstitution efter dom eller rettens beslutning herom. Idet barnet er underlagt regler om udgangstilladelse m.v. ydes besøgsrejsen, så forældre kan besøge barnet på døgninstitutionen.

7. Naalakkersuisut har ansvaret for, at der er det nødvendige antal pladser på døgninstitutioner. I praksis kan det ikke garanteres, at et barn kan visiteres direkte til en døgninstitution, når behovet opstår. I dette ændringsforslag præciseres det, at barnet er kommunens ansvar, og at kommunalbestyrelsen derfor er forpligtet til at tilvejebringe et midlertidigt anbringelsessted til et barn, som afventer en plads på en døgninstitution via det centrale visitationssystem.

8. Efter gældende Inatsisartutlov om støtte til børn, skal alle døgninstitutioner godkendes af Naalakkersuisut og der skal indgås en driftsaftale med Naalakkersuisut. Det har i praksis vist sig, at kravet om en driftsaftale ikke har nogen selvstændig betydning i forhold til godkendelseskravene. Med dette ændringsforslag fjernes derfor kravet om en driftsaftale mellem døgninstitutioner og Naalakkersuisut.

9. Efter Inatsisartutlov om støtte til børn, § 44, stk. 2, skal børn, som anbringes uden forældremyndighedsindehaveres samtykke uden for hjemmet have tilknyttet en børnebisidder. Barnets stemme tæller uanset, om anbringelsen sker med eller uden samtykke. Efter dette ændringsforslag udvides adgangen til børnebisidder således, at børn, der bliver anbragt uden for hjemmet med forældremyndighedsindehaveres samtykke skal have tilbudt en bisidder. Det kan være svært for kommunerne at efterkomme et krav om børnebisidder i alle anbringelsessager. Derfor er der alene tale om et tilbud efter den foreslåede bestemmelse, således at barnet har mulighed for at afslå og kravet overfor kommunerne dermed kan lattes.

10. Der foreslås indført en bestemmelse om forpligtelse til at oprette et børne- og familiecenter i alle kommuner. I bosteder med mere end 1000 indbyggere, hvor der ikke er oprettet et børne- og familiecenter, skal der oprettes familiehuse. Ved bosteder med mindre end 1000 indbyggere, er der mulighed for at oprette familiehuse. Børne- og familiecentre er ikke hidtil reguleret i lovgivning. Der er i *National handlingsplan mod forældres*

omsorgssvigt af børn, 2020-2030 samt *Grønlandsk-dansk tværgående arbejde for en styrket indsats for udsatte børn og unge i Grønland, 2020-2023* lagt op til, at børne- og familiecentre bør reguleres. I dette lovforslag foreslås en hjemmelsbestemmelse, således at der kan udarbejdes en bekendtgørelse med nærmere bestemmelser.

De eksisterende familiecentre vil blive sidestillet med et børne- og familiecenter.

For at sikre sammenhæng for borgerne foreslås, at der kan tilknyttes boenheder, børnehuse samt krisecentre til børne- og familiecentrene. Der forekommer i dag kun boenheder til et børne- og familiecenter i få byer, men der kan være behov for, at flere børne- og familiecentre får dette tilbud, når udsatte familier gennemgår et forløb. Børnehuse er et projekt, som forløber i 2022-2024 i 3 byer: Maniitsoq, Ilulissat og Tasiilaq. Når der er indhentet erfaringer med dette projekt, kan det danne udgangspunkt for, at kommunerne kan ønske børnehuse etableret i flere byer i tilknytning til børne- og familiecentret. Der er krisecentre i få byer i dag, men behovet er stort. Lovgivningen om krisecentre tager udgangspunkt i, at et krisecenter er selvejende, hvor krisecentrets primære formål er at være asyl for voldsramte kvinder evt. med børn. Der er dog etableret et offentligt drevet landsdækkende krise- og behandlingscenter samt et kommunalt drevet krisecenter, hvor der tilbydes mere end et asyl. Dvs. der tilbydes rådgivning, samtaler mv. Det er i *National handlingsplan mod forældres omsorgssvigt af børn, 2020-2030* anbefalet, at krisecentrene har tilbud til kvinderne, som i højere grad støtter kvinderne væk fra volden.

11. Der er ifm. det grønlandsk-danske tværgående arbejde etableret en indsats for at etablere et fælles IT-system til børnesagsbehandlingen. Landskassen har finansieret dette, som er udrullet i alle kommuner. Det foreslås at regulere brugen af det fælles IT-system, således at al børnesagsbehandling fremover er digitaliseret. Der er åbenbare fordele herved, idet det vil sikre mere ensartet sagsbehandling, at al personale i kommunernes forvaltninger på børneområdet bruger IT-systemet, samt en forventet hurtigere sagsbehandling.

12. Det foreslås, at der – i lighed med Inatsisartutlov om støtte til personer med handicap – indføres en bestemmelse om, at kommunerne er forpligtet til at fremsende statistiske oplysninger og lignende, som Naalakkersuisut anmoder om. Efterlevelse af denne forpligtelse forventes reelt at kunne lade sig gøre med indførelsen af det fælles IT-system til børnesagsbehandlingen.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Den nye bestemmelse om børne- og familiecentre vil have økonomiske såvel som administrative konsekvenser. Der er allerede familiecentre eller familiehuse i de 16 største byer, men i det omfang muligheden for at etablere familiehuse til bosteder med under 1000 indbyggere udnyttes, vil der være økonomiske og administrative konsekvenser.

I det omfang kommunerne vælger at tilknytte nye boenheder, børnehuse og krisecentre til børne- og familiecentrene, vil der ligeledes være økonomiske og administrative konsekvenser heraf.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Der vil ikke være direkte konsekvenser, men der kan være afledte positive konsekvenser i det omfang, familier benytter tilbud fra børne- og familiecentrene.

5. Konsekvenser for miljø, natur og folkesundhed

Der vil ikke være konsekvenser, og der kan være afledte positive konsekvenser for folkesundheden i det omfang, familier benytter tilbud fra børne- og familiecentrene.

6. Konsekvenser for borgerne

Der vil være positive konsekvenser for borgerne i det omfang, de benytter tilbud fra børne- og familiecentrene.

7. Andre væsentlige konsekvenser

Ingen.

8. Høring

Forslaget har i perioden 31. marts 2023 til 5. maj 2023 været offentliggjort på høringsportalen på www.naalakkersuisut.gl.

Bemærkninger til forslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Bestemmelsen præciserer kommunalbestyrelsens forpligtelse til at føre et driftsorienteret tilsyn med kommunens børne- og familiecentre, familiehuse, børnehuse, boenheder og krisecentre.

Til nr. 2

Henvisningerne i bestemmelserne konsekvenstilrettes som følge af den foreslåede indsættelse af et nyt stykke i Inatsisartutlovens § 8 (jf. lovforslagets § 1, nr. 1).

Til nr. 3

Til § 14

Bestemmelsen giver Socialstyrelsen bemyndigelse til at bidrage i den kommunale sagsbehandling i sager vedrørende: socialfaglige undersøgelser, jf. lovens § 45, støtteforanstaltninger, jf. lovens kapitel 7, særlige støtteforanstaltninger, jf. lovens kapitel 8, og skærpede støtteforanstaltninger, jf. lovens kapitel 9, samt ophør af støtteforanstaltninger og efterværn, jf. lovens kapitel 11.

Socialstyrelsens bidrag efter denne bestemmelse er forbeholdt særlige tilfælde med akutte og særligt komplicerede sager, hvorefter Socialstyrelsens bidrag vil være særligt intensiveret.

Socialstyrelsen kan udelukkende bidrage i sagsbehandlingen efter de nævnte kapitler, såfremt der foreligger en anmodning fra kommunalbestyrelsen. Kommunalbestyrelsen skal dermed samtykke til, at Socialstyrelsen vejleder, rådgiver og superviserer i kommunens sager vedrørende denne Inatsisartutlov.

Socialstyrelsen bidrager i sager ved at yde vejledning, rådgivning og supervision.

Til nr. 4

Det eksisterende landsdækkende sagsbehandlingssystem Get Organized indeholder de oplysninger, der er relevante i en underretning. Med dette lovforslag foreslås, at der i § 55 b indføres pligt til at benytte dette sagsbehandlingssystem samt i § 60 a indføres pligt til at fremsende statistiske oplysninger til Naalakkersuisut. Med indførelsen af disse bestemmelser, vil formålet med et indberetningssystem til underretninger være opfyldt. For at undgå, at der oprettes to forskellige IT-systemer, der opfylder samme formål, foreslås § 18 ophævet.

Til nr. 5

Med bestemmelsen får kommunalbestyrelsen mulighed for at visitere en borger til kommunens børne- og familiecenter som en støtteforanstaltning.

Til nr. 6

Forslaget viderefører den gældende Inatsisartutlovs § 21, stk. 4, nr. 1, med sproglige korrektioner i den grønlandske version.

Familierådslagning kan blandt andet bruges som led i en afklaring af, om en anbringelse er den rette støtteforanstaltning for barnet. Familierådslagning kan endvidere bruges på skoler, i kriminalpræventivt arbejde og over for minoritetsgrupper.

Tanken bag familierådslagning er, at det udvidede netværk omkring et barn eller den unge har unikke kundskaber, erfaringer og ressourcer, som er gavnlige for beslutningsprocessen. Det kan variere fra barn til barn, hvem der indgår i det udvidede netværk. Det er således ikke nødvendigvis biologiske bånd og geografisk nærhed, der bestemmer, hvem der ses som en del af et barns netværk.

Familierådslagning er en metode, som er særligt velegnet til at blive benyttet, når der skal træffes beslutninger om støtte til en familie eller et omsorgsmiljø, når et barn og familien har problemer. Til familierådslagningen mødes familien typisk med slægt, venner eller andre, som familien tillægger betydning, for at diskutere og lægge en plan for, hvad der skal til, for at barnet kan få det bedre. Metoden bygger på, at alle familier har ressourcer, og at familien kan komme med relevante og realistiske forslag til, hvad der er bedst for barnets fremtid. I familierådslagning er det således familien, der medvirker til at lægge planer om at forbedre barnets situation, hvis der er problemer hjemme, eller til at hjælpe barnet med at fortsætte i skolen, hvis der eksempelvis er skoleproblemer, eller få givet den bedst mulige omsorg til barnet, hvis forældrene ikke magter at klare omsorgen alene. Familierådslagning inddrager barnet og familien, således at familien tager ansvar i forhold til løsning af barnets problemer.

Initiativtageren kan være familiens sagsbehandler i socialforvaltningen eller en professionel fra de institutioner eller sammenhænge, som barnet indgår i, eksempelvis en skolelærer, en sundhedsplejerske, en pædagog m.fl. Initiativtageren drøfter derefter med familien, om det vil være hensigtsmæssigt at holde en familierådslagning. Hvis familien siger ja til tilbuddet, formulerer initiativtageren i samarbejde med familien de spørgsmål, som familierådslagningen skal tage stilling til.

Familiekursus har som udgangspunkt fokus på at arbejde med og udvikle familien, så familien selv bliver bedre i stand til at samarbejde om at løse de daglige omsorgsopgaver. På familiekurser arbejdes der eksempelvis med undervisning i basale forældrekompetencer for at udvikle og understøtte forældrenes evne til at støtte barnet til at få en god og sund udvikling. Familiekurser kan også være rettet imod specielle udfordringer, eksempelvis til en familie der får barn med handicap, og dermed befinder sig en speciel situation, idet den sædvanlige viden, som familien måske har om børn og at være forældre, ikke slår til.

Til nr. 7

Henvisningen i bestemmelsen konsekvenstilrettes som følge af den foreslåede indsættelse af et nyt nr. i Inatsisartutlovens § 21, stk. 4 (jf. lovforslagets § 1, nr. 4).

Til nr. 8

En henvisning i bestemmelsen konsekvenstilrettes som følge af den foreslåede indsættelse af et nyt nr. i Inatsisartutlovens § 21, stk. 4 (jf. lovforslagets § 1, nr. 4).

Til nr. 9

Henvisningen i bestemmelsen konsekvenstilrettes som følge af den foreslåede indsættelse af et nyt nr. i Inatsisartutlovens § 21, stk. 4 (jf. lovforslagets § 1, nr. 4).

Til nr. 10

Forslaget viderefører den gældende Inatsisartutlovs § 32, stk. 2, med sproglige korrektioner i den grønlandske version.

Bestemmelsen fastsætter, at besøgsrejsen alternativt kan ydes til forældremyndighedsindehaveren. Hvis barnet er utrygt ved den hjemlige situation på grund af misbrug og voldelig adfærd, vil det være hensigtsmæssigt, at besøgsrejsen ydes til forældrene. Har forældrene ikke allerede aflagt besøg på anbringelsesstedet, vil der således her være en vigtig mulighed for, at de kan få et indblik i deres barns hverdag ved at besøge anbringelsesstedet. Bestemmelsen giver dog kun mulighed for, at en af forældrene kan få betalt rejsen ad gangen. Udgifterne som kan dækkes i henhold til bestemmelsen, er transportudgifter til barnets anbringelsessted samt udgifter til eventuel overnatning, hvis der ikke er mulighed for privat indkvartering. I visse tilfælde vil nogle af døgninstitutionerne have mulighed for at stille overnatningsmulighed til rådighed.

Besøgsrejsen kan også tildeles et familiemedlem eller en anden person, som barnet er særligt knyttet til. Denne mulighed kan benyttes, hvis anbringelsesstedet vurderer, at det er i strid med barnets interesse at have kontakt med forældremyndighedens indehaver.

Ønsker barnet ikke at have kontakt med forældrene på grund af negative oplevelser i forbindelse med tidligere besøg, tages bestemmelsen i brug. Det kan dog også tænkes, at både forældrene og barnet ønsker forældrene på besøg, men at anbringelsesstedet har observeret store konflikter i forbindelse med et tidligere besøg af forældrene.

I sådanne tilfælde skal der vægtige grunde til at tildele besøgsrejsen til en anden end forældrene. Herunder kan det tænkes, at barnet får bearbejdet tidligere konflikter i kontakten med forældrene, og at denne bearbejdning er en forudsætning for videre udvikling. Ved at forældrene kommer på besøg på anbringelsesstedet, er barnet i trygge rammer, og personalet vil kunne håndtere disse eventuelle konfliktsituationer.

Til nr. 11

Bestemmelsen giver adgang til, at forældremyndighedsindehavere til børn, der er anbragt efter dom eller rettens beslutning herom, kan få tildelt besøgsrejse til barnet. Barnet kan ikke få tildelt besøgsrejse efter denne Inatsisartutlov, idet barnet er underlagt regler omkring udgangstilladelse m.v., der ligger uden for kommunalbestyrelsens kompetence.

For at barnet kan opretholde kontakt til forældrene, tildeles der i stedet besøgsrejse til forældremyndighedsindehavere.

Adgangen til besøgsrejse til et barn anbragt ved dom forudsætter, at barnet ikke er underlagt besøgskontrol og lignende. Forinden besøgsrejsen arrangeres, skal kommunalbestyrelsen derfor kontakte kriminalforsorgen med henblik på at afsøge mulighederne for besøgsrejse til forældremyndighedsindehaverne.

Til nr. 12

Bestemmelsen præciserer, at kommunalbestyrelsen er forpligtet til at finde en midlertidig løsning for et barn, som afventer en plads på en døgninstitution via det centrale visitationssystem. Socialstyrelsen skal ved den midlertidige løsning fortsat sikre, at barnet snarest tilbydes en plads på en døgninstitution, der kan imødekomme barnets behov.

Ved kommunalbestyrelsens midlertidige anbringelse af barnet, skal der tages hensyn til barnets behov og ønsker. Der skal forsøges at finde en midlertidig løsning i barnets nærområde, der kan imødekomme de særlige behov, barnet måtte have.

Til nr. 13

Henvisningen i bestemmelsen konsekvenstilrettes som følge af den foreslåede indsættelse af et nyt stk. i Inatsisartutlovens § 34 (jf. lovforslagets § 1, nr. 10).

Til nr. 14

Forslaget viderefører den gældende Inatsisartutlovs § 36, stk. 1, med sproglige korrektioner i den grønlandske version.

Kommunalbestyrelsen har efter bestemmelsen mulighed for at træffe afgørelse om, at et barn, der er anbragt uden for hjemmet efter §§ 27 eller 28, skal anbringes på en sikret afdeling. Anbringelse på en sikret afdeling kan være det første anbringelsessted, der vælges for et barn, grundet hensynet til barnets eller andres sikkerhed og det behov barnet har for bl.a. socialpædagogisk behandling. Anbringelse på en sikret afdeling kan dog også ske senere i et anbringelsesforløb, hvor mindre indgribende støtteforanstaltninger, herunder særligt anbringelse på en døgninstitution for barnets målgruppe, forgæves har været afprøvet.

Bestemmelsen oplister de betingelser, der skal være opfyldt for, at kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om anbringelse på en sikret afdeling af sociale grunde. Efter bestemmelsen kan der således kun ske anbringelse af et barn mellem 12 og 15 år på en sikret afdeling, når barnet

har begået en grov lovovertrædelse samt hensynet til barnets egen eller andres sikkerhed gør det absolut påkrævet.

Kravet om, at der skal være tale om en grov lovovertrædelse, er identisk med kravet for, at der kan ske tilbageholdelse efter § 359 i den grønlandske retsplejelov. Der er således tale om samme type af kriminalitet, der kan begrunde en anbringelse på en sikret afdeling af et barn under den kriminelle lavalder. Ved en ”grov lovovertrædelse” skal forstås lovovertrædelser, hvor der konkret må forventes en foranstaltning, der er strengere end bøde.

Anbringelse på en sikret afdeling er et intensivt indgreb i barnets rettigheder, og anbringelse kan derfor alene ske, når det er absolut påkrævet af hensyn til barnets eller andres sikkerhed. Mindre indgribende støtteforanstaltninger såsom anbringelse på en døgninstitution skal derfor være afprøvet, eller det skal være klart, at mindre indgribende støtteforanstaltninger ikke i tilstrækkelig grad kan beskytte barnets egen eller andres sikkerhed. Baggrunden herfor kan f.eks. være barnets voldelige eller psykotiske adfærd, eller behovet for at forhindre barnets selvdestruktive adfærd gennem tilbageholdelse efter reglerne i Inatsisartutlov om magtanvendelse inden for det sociale område.

Til nr. 15

Forslaget viderefører den gældende Inatsisartutlovs § 39, stk. 6, med sproglige korrektioner i den grønlandske version.

Bestemmelsen fastsætter, at plejefamilien skal være i besiddelse af en gyldig plejetilladelse for hvert enkelt barn i deres plejefamilie. Det medfører, at plejefamilien ikke bliver godkendt for alle børn på én gang, men vurderes i hver enkelt situation i lyset af det enkelte barns behov.

Bestemmelsen skal sikre, at den enkelte plejefamilie har de ressourcer og de forudsætninger, som er nødvendige for at varetage det enkelte plejebarns behov og give barnet den fornødne omsorg.

Plejetilladelsen udstedes af kommunalbestyrelsen. Det er dermed kommunalbestyrelsens ansvar at undersøge, hvorvidt den pågældende plejefamilie er i besiddelse af de fornødne kompetencer og ressourcer. I vurderingen vil der blandt andet skulle tages hensyn til opholdets længde, barnets alder og behov, andre børn i plejefamilien samt plejefamiliens ressourcer.

En plejefamilie kan godt være i besiddelse af flere forskellige plejetilladelser på én gang, afhængigt af hvor mange børn de har i pleje.

Tildeling af eller afslag på plejetilladelse er en forvaltningsretlig afgørelse. Der er ikke krav om, at plejetilladelsen skal fornys, men kommunalbestyrelsen er forpligtet til at føre tilsyn med, at plejefamilien til enhver tid lever op til de stillede krav.

Til nr. 16

Forslaget viderefører den gældende Inatsisartutlovs § 41, stk. 2, med korrektion af en paragrafhenviisning i bestemmelsen.

Bestemmelsen fastlægger, at det er sekretariatet for udvalget, der beslutter, hvorvidt en sag skal forelægges til udtalelse af Det Centrale Børnesagkyndige Udvalg. Det er sekretariatet for udvalget, som sørger for sagens oplysning og tager stilling til, om den skal indbringes for udvalget. Situationen opstår i sagsbehandlingsperioden, som led i sagsoplysningen, altså før kommunalbestyrelsens afgørelse om hjemgivelse. Udvalgets udtalelse afgives således tidsmæssigt før, der er truffet afgørelse om hjemgivelse i kommunalbestyrelsen, og der skal naturligvis afventes, før der i kommunen træffes endelig afgørelse om hjemgivelse.

Til nr. 17

Det er særlig vigtigt, at børn, som anbringes uden for hjemmet, bliver hørt. Det vil ofte være svært for barnet at fremføre sine synspunkter, da dette kan føles som et loyalitetsbrud over for forældrene. En børnebisidder kan være medvirkende til, at barnet får udformet sine meninger og kommer frem med sine holdninger til anbringelsen. Børnebisidderen kender endvidere til det sociale regelsæt og kan være med til at sikre, at barnets rettigheder bliver overholdt under samtaler og møder med kommunen og i kommunens sagsbehandling i øvrigt.

Til nr. 18

Bestemmelsen er ny.

Den fastsætter, at kommunalbestyrelsen til brug for udarbejdelsen af en socialfaglig undersøgelse kan anmode et børne- og familiecenter eller familiehus i nærheden af barnets eller forældrenes opholdssted om bistand.

Formålet med bestemmelsen er at sikre indhentning af relevante informationer og samarbejdet med børne- og familiecenteret og familiehuset om barnet og barnets forældre eller andre omsorgsgivere. Bestemmelsen skal ikke forstås som en mulighed for at pålægge børne- og familiecenteret eller familiehuset at lave den socialfaglige undersøgelse – denne opgave ligger stadig hos kommunalbestyrelsen i barnets hjemkommune. Bistanden kan f.eks. bestå i samtaler med børne- og familiecenteret eller familiehuset omkring barnets forhold.

Til nr. 19

Kapitlet er nyt.

Til § 55 a, stk. 1

Bestemmelsen forpligter kommunalbestyrelsen til at oprette og sikre driften af mindst ét børne- og familiecenter i hver kommune.

Til § 55 a, stk. 2

I bosteder, hvor der er mere end 1000 indbyggere, og der ikke er et børne- og familiecenter, skal kommunalbestyrelsen oprette og sikre driften af familiehuse.

Til § 55 a, stk. 3

Bestemmelsen giver kommunalbestyrelsen mulighed for at oprette og drive familiehuse i bosteder med mindre end 1000 indbyggere.

Til § 55 a, stk. 4

Børne- og familiecentrenes kerneopgaver er at hjælpe børn og familier samt kommende forældre. Hjælpen kan både være forebyggende og opbygge ressourcer hos udsatte familier, eller behandlende, eksempelvis efter et barn har været udsat for et overgreb, eller hvis familien har brug for hjælp i en svær situation. Hjælpen kan både være en konkret støtteforanstaltning efter denne lov, eller et åbent tilbud til familier, der selv opsøger hjælpen.

Som opfølgning på forældreansvarssamtale eller børnesamtale kan børne- og familiecenteret eller familiehuset yde tilbud afhængig af forældrenes eller barnets behov for indsats.

Til § 55 a, stk. 5

Bestemmelsen giver Naalakkersuisut mulighed for at fastsætte nærmere regler om børne- og familiecentrene og familiehusene i en bekendtgørelse. Bekendtgørelsen vil indeholde regler om målgrupper og mulighed for, at kommunerne kan visitere til børne- og familiecentrene og familiehusene. Den vil også fastsætte, hvilke tilbud børne- og familiecentrene og familiehusene på tværs af landet som minimum skal tilbyde i lokalsamfundet. Herudover vil bekendtgørelsen give børne- og familiecentrene og familiehusene bedre mulighed for at udveksle oplysninger, som er nødvendige i deres arbejde.

Bestemmelsen vil også give Naalakkersuisut mulighed for at fastsætte nærmere regler om boenheder, børnehuse og krisecentre i tilknytning til børne- og familiecentrene.

Til § 55 b

Bestemmelsen om forpligtelsen til at anvende en fælles IT løsning til børnesagsbehandling er ny.

Det foreslås, at kommunerne og Grønlands Selvstyre er forpligtet til at anvende en fælles offentlig IT løsning til brug for administration af Inatsisartutlov om støtte til børn.

Den fælles offentlige IT løsning skal blandt andet sikre, at forvaltningen og den enkelte sagsbehandler alene har adgang til de oplysninger, der er relevante for administration af den givne lovgivning.

Beslutning om en fælles offentlig IT løsning er reguleret i § 46 a i Inatsisartutlov om kommunernes og Grønlands Selvstyres budgetter og regnskaber. Det er forventningen, at den

fælles offentlige IT løsning udformes som en applikation til de eksisterende fælles offentlige IT systemer for Grønlands Selvstyre og kommunerne.

Til nr. 20

Kapitlet er nyt.

Til § 60 a, stk. 1

Bestemmelsen forpligter kommunalbestyrelserne til at fremsende de statistiske oplysninger, som Naalakkersuisut anmoder om. Naalakkersuisut kan herigennem få løbende adgang til statistisk viden om antal børn, som modtager støtte efter denne Inatsisartutlov, herunder hvilke typer af støtte, aldersfordeling, køn og andre parametre, som har betydning for at kunne følge udviklingen på området. For kommunalbestyrelsen kan den statistiske viden ligeledes bruges til at skaffe sig viden om børneområdet i kommunen og herigennem danne grundlag for kommunens udvikling og planlægning af børneområdet.

Til § 60 a, stk. 2

Bestemmelsen giver Naalakkersuisut hjemmel til at fastsætte nærmere regler om omfanget af de statistiske oplysninger, og hvordan disse skal ajourføres og indsendes.

Til § 2

Forslaget træder i kraft den 1. januar 2024.

Bilag 1

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov	
Gældende formulering	Lovforslaget
	<p style="text-align: center;">§ 1</p> <p>I Inatsisartutlov nr. 20 af 26. juni 2017 om støtte til børn, jf. Selvstyrets lovebekendtgørelse nr. 6 af 1. juni 2022, foretages følgende ændringer:</p>
<p>§ 8. Kommunalbestyrelsen skal føre tilsyn med de forhold, børn lever under. Tilsynet skal udøves aktivt og opsøgende, således at kommunalbestyrelsen så tidligt som muligt får kendskab til, om et barn i kommunen har behov for støtte.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Kommunalbestyrelsen skal føre et personrettet tilsyn med børn anbragt uden for hjemmet.</p> <p><i>Stk. 3.</i> Kommunalbestyrelsen skal føre et driftsorienteret tilsyn med plejefamilier i kommunen. Kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om skærpet tilsyn med en plejefamilie, når forholdene i plejefamilien tilsiger det.</p> <p><i>Stk. 4.</i> Tilsyn efter stk. 2-3 kan foregå både som anmeldt eller uanmeldt tilsyn.</p> <p><i>Stk. 5.</i> Kommunalbestyrelsen er forpligtet til på anmodning fra Naalakkersuisut at fremsende alle ønskede oplysninger om kommunalbestyrelsens varetagelse af tilsynet efter stk. 1-4.</p> <p><i>Stk. 6.</i> Naalakkersuisut kan fastsætte nærmere regler for tilsyn, herunder for kommunalbestyrelsens udøvelse af tilsynsforpligtelsen, tilrettelæggelsen af tilsyn, vilkår og betingelser for opfyldelse af tilsynsforpligtelsen, betingelser for iværksættelse af skærpet tilsyn og krav til kommunalbestyrelsens tilsynsrapport.</p>	<p>1. I § 8 indsættes efter stk. 3 som nyt stykke: ” <i>Stk. 4.</i> Kommunalbestyrelsen skal føre et driftsorienteret tilsyn med børne- og familiecentre og familiehuse i kommunen. Kommunalbestyrelsen skal tillige føre et driftsorienteret tilsyn med de boenheder, børnehuse og krisecentre, der oprettes i tilknytning til et børne- og familiecenter, jf. § 55 a, stk. 5, nr. 4-6.”</p> <p>Stk. 4-6 bliver herefter stk. 5-7.</p>
<p>§ 8</p> <p><i>Stk. 4.</i> Tilsyn efter stk. 2-3 kan foregå både som anmeldt eller uanmeldt tilsyn.</p>	<p>2. § 8, stk. 4-5, som bliver stk. 5-6, affattes således: ” <i>Stk. 5.</i> Tilsyn efter stk. 2-4 kan foregå både som anmeldt eller uanmeldt tilsyn.</p>

<p><i>Stk. 5.</i> Kommunalbestyrelsen er forpligtet til på anmodning fra Naalakkersuisut at fremsende alle ønskede oplysninger om kommunalbestyrelsens varetagelse af tilsynet efter stk. 1-4.</p>	<p><i>Stk. 6.</i> Kommunalbestyrelsen er forpligtet til på anmodning fra Naalakkersuisut at fremsende alle ønskede oplysninger om kommunalbestyrelsens varetagelse af tilsynet efter stk. 1-5.”</p>
<p>§ 14. Socialstyrelsen kan på kommunalbestyrelsens anmodning behandle sager vedrørende:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) socialfaglige undersøgelser, jf. § 45, 2) støtteforanstaltninger, jf. kapitel 7, 3) særlige støtteforanstaltninger, jf. kapitel 8, 4) skærpede støtteforanstaltninger, jf. kapitel 9, og 5) ophør af støtteforanstaltninger og efterværn, jf. kapitel 11. <p><i>Stk. 2.</i> Socialstyrelsen skal fremkomme med en begrundet skriftlig anbefaling om sagens afgørelse til kommunalbestyrelsen.</p>	<p>3. § 14 affattes således:</p> <p>” § 14. Socialstyrelsen kan på kommunalbestyrelsens anmodning yde vejledning, rådgivning og supervision i kommunens behandling af sager vedrørende:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) socialfaglige undersøgelser, jf. § 45, 2) støtteforanstaltninger, jf. kapitel 7, 3) særlige støtteforanstaltninger, jf. kapitel 8, 4) skærpede støtteforanstaltninger, jf. kapitel 9, og 5) ophør af støtteforanstaltninger og efterværn, jf. kapitel 11.”
<p>§ 18. Naalakkersuisut skal oprette et landsdækkende indberetningssystem vedrørende underretninger efter §§ 15-17, som har til formål at give et samlet overblik over underretninger.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Naalakkersuisut kan fastsætte nærmere regler om det landsdækkende indberetningssystem, herunder om drift, varetagelse og indsamling af data.</p>	<p>4. § 18 ophæves.</p>
<p>§ 21.</p> <p><i>Stk. 4.</i> Kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om at tilbyde en støtteforanstaltning i form af:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) familiekursus, familierådslagning eller netværksmøder, 2) støtte- og kontaktperson, jf. § 22, 3) støtte, herunder økonomisk støtte, til efterskoleophold, og 4) anden støtte der har til formål at sikre barnets udvikling og trivsel, herunder tilbud om økonomisk hjælp, såfremt denne er nødvendig for at kunne forebygge eller 	<p>5. I § 21, stk. 4, indsættes som nyt nr. 1: ”1) visitation til børne- og familiecenter,”</p> <p>Nr. 1-4 bliver herefter nr. 2-5.</p>

<p>forhindre anbringelser af barnet uden for hjemmet, eksempelvis ved risiko for udsættelse af lejemål på grund af skyldig husleje eller manglende evne til at betale kommende husleje mv.</p>	
<p>§ 21. <i>Stk. 4.</i> Kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om at tilbyde en støtteforanstaltning i form af: 1) familiekursus, familierådslagning eller netværksmøder, 2) støtte- og kontaktperson, jf. § 22, 3) støtte, herunder økonomisk støtte, til efterskoleophold, og 4) anden støtte der har til formål at sikre barnets udvikling og trivsel, herunder tilbud om økonomisk hjælp, såfremt denne er nødvendig for at kunne forebygge eller forhindre anbringelser af barnet uden for hjemmet, eksempelvis ved risiko for udsættelse af lejemål på grund af skyldig husleje eller manglende evne til at betale kommende husleje mv.</p>	<p>6. § 21, stk. 4, nr. 1, som bliver nr. 2, affattes således: ”2) familiekursus, familierådslagning eller netværksmøder,”</p>
<p>§ 21 <i>Stk. 5.</i> Efterskoler i henhold til stk. 4, nr. 3, skal være egnede til at modtage den målgruppe, som det konkrete barn hører under.</p>	<p>7. § 21, stk. 5, affattes således: ” <i>Stk. 5.</i> Efterskoler i henhold til stk. 4, nr. 4, skal være egnede til at modtage den målgruppe, som det konkrete barn hører under.”</p>
<p>§ 21 <i>Stk. 7.</i> Naalakkersuisut kan fastsætte nærmere regler om, hvilken støtte der kan gives efter stk. 4, nr. 3, samt nærmere regler om andre typer af støtteforanstaltninger efter stk. 6.</p>	<p>8. § 21, stk. 7, affattes således: ” <i>Stk. 7.</i> Naalakkersuisut kan fastsætte nærmere regler om, hvilken støtte der kan gives efter stk. 4, nr. 4, samt nærmere regler om andre typer af støtteforanstaltninger efter stk. 6.”</p>
<p>§ 22 Kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om at yde støtte til et barn og dets familie eller omsorgsgivere i form af en støtte- og kontaktperson, jf. § 21, stk. 4, nr. 2.</p>	<p>9. § 22, stk. 1, affattes således: ”Kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om at yde støtte til et barn og dets familie eller omsorgsgivere i form af en støtte- og kontaktperson, jf. § 21, stk. 4, nr. 3.”</p>
<p>§ 32. <i>Stk. 2.</i> Besøgsrejsen kan, hvis det er til barnets bedste, alternativt ydes til en af</p>	<p>10. § 32, stk. 2, affattes således: ” <i>Stk. 2.</i> Besøgsrejsen kan, hvis det er til barnets bedste, alternativt ydes til en af</p>

<p>forældremyndighedsindehaverne eller en anden nærtstående således, at denne besøger barnet eller den unge i efterværn på anbringelsesstedet. Udgifter i forbindelse med indkvartering afholdes af kommunalbestyrelsen.</p>	<p>forældremyndighedsindehaverne eller en anden nærtstående således, at denne besøger barnet eller den unge i efterværn på anbringelsesstedet. Udgifter i forbindelse med indkvartering afholdes af kommunalbestyrelsen.”</p>
<p>§ 32. <i>Stk. 4.</i> Retten til besøgsrejser efter stk. 1-2 finder ikke anvendelse for et barn, der i henhold til dom eller efter rettens beslutning herom er anbragt i en døgninstitution.</p>	<p>11. § 32, stk. 4, affattes således: ” <i>Stk. 4.</i> For et barn, der i henhold til dom eller efter rettens beslutning herom er anbragt i en døgninstitution, kan besøgsrejse alene ydes til forældremyndighedsindehaverne.”</p>
<p>§ 33. Naalakkersuisut skal sørge for, at der er det nødvendige antal pladser på døgninstitutioner, herunder på sikrede afdelinger på døgninstitutioner. <i>Stk. 2.</i> Døgninstitutioner kan oprettes og drives af Naalakkersuisut, af en eller flere kommunalbestyrelser i forening eller af en selvejende institution. <i>Stk. 3.</i> Sikrede afdelinger på døgninstitutioner kan oprettes og drives af Naalakkersuisut, eller af en eller flere kommunalbestyrelser i forening. <i>Stk. 4.</i> Alle døgninstitutioner, jf. stk. 2, skal afgive en årsberetning til Naalakkersuisut. Naalakkersuisut skal på hver forårssamling omdele en samlet årsberetning til Inatsisartut. <i>Stk. 5.</i> Naalakkersuisut kan fastsætte nærmere regler om, at en døgninstitution i samarbejde med kommunalbestyrelsen kan udføre andre socialfaglige opgaver.</p>	<p>12. I § 33 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke: ” <i>Stk. 2.</i> Det påhviler kommunalbestyrelsen at tilvejebringe et midlertidigt anbringelsessted for et barn, som afventer en plads på en døgninstitution via det centrale visitationssystem.”</p> <p>Stk. 2-5 bliver herefter stk. 3-6.</p>
<p>§ 34 Døgninstitutioner, jf. § 33, stk. 2, herunder sikrede afdelinger på døgninstitutioner, jf. § 33, stk. 3, skal være godkendt af Naalakkersuisut. Endvidere skal der være indgået en gyldig driftsaftale med Naalakkersuisut.</p>	<p>13. § 34, stk. 1, affattes således: ”Døgninstitutioner, jf. § 33, stk. 3, herunder sikrede afdelinger på døgninstitutioner, jf. § 33, stk. 4, skal være godkendt af Naalakkersuisut.”</p>
<p>§ 36.</p>	<p>14. § 36, stk. 1, affattes således:</p>

<p>Kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om, at et barn der er anbragt efter §§ 27 eller 28 skal anbringes på en sikret afdeling af en døgninstitution. På en sikret afdeling er det tilladt at have ydre døre og vinduer konstant aflåst. Der kan alene træffes afgørelse om anbringelse på en sikret afdeling af en døgninstitution, når:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) barnet er mellem 12 år og 15 år, 2) har begået en grov lovovertrædelse, og 3) hensynet til barnets eller andres sikkerhed gør anbringelse på en sikret afdeling af en døgninstitution absolut påkrævet. 	<p>” Kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om, at et barn, der er anbragt efter §§ 27 eller 28, skal anbringes på en sikret afdeling af en døgninstitution. På en sikret afdeling er det tilladt at have ydre døre og vinduer konstant aflåst. Der kan alene træffes afgørelse om anbringelse på en sikret afdeling af en døgninstitution, når:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) barnet er mellem 12 år og 15 år, 2) barnet har begået en grov lovovertrædelse, og 3) hensynet til barnets eller andres sikkerhed gør anbringelse på en sikret afdeling af en døgninstitution absolut påkrævet.”
<p>§ 39.</p> <p><i>Stk. 6.</i> Naalakkersuisut kan fastsætte nærmere regler for:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) betingelser for kommunalbestyrelsens udstedelse og tilbagekaldelse af plejetilladelser, herunder indhentelse af børneattest og straffeattest for alle personer over 15 år tilhørende plejefamiliens husstand, 2) hvilke oplysninger som skal være indhentet af kommunalbestyrelsen før udstedelse af plejetilladelse, og 3) hvilke oplysninger som skal fremgå af plejetilladelsen. 	<p>15. § 39, stk. 6, affattes således:</p> <p>” <i>Stk. 6.</i> Naalakkersuisut kan fastsætte nærmere regler for:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) betingelser for kommunalbestyrelsens udstedelse og tilbagekaldelse af plejetilladelser, herunder indhentelse af børneattest og straffeattest for alle personer over 15 år tilhørende plejefamiliens husstand, 2) hvilke oplysninger som skal være indhentet af kommunalbestyrelsen før udstedelse af plejetilladelse, og 3) hvilke oplysninger som skal fremgå af plejetilladelsen.”
<p>§ 41</p> <p><i>Stk. 2.</i> Kommunalbestyrelsen er ansvarlig for, at der indhentes en skriftlig udtalelse fra anbringelsesstedet, jf. stk. 1, nr. 3, inden kommunalbestyrelsen træffer afgørelse vedrørende ophør af anbringelse. I de tilfælde, hvor anbringelsesstedet afgiver en udtalelse, der anbefaler, at barnet forbliver på anbringelsesstedet, skal kommunalbestyrelsen orientere sekretariatet for Det Centrale Børnesagkyndige Udvalg. Sekretariatet for Det Centrale Børnesagkyndige Udvalg kan beslutte, om</p>	<p>16. § 41, stk. 2, affattes således:</p> <p>” <i>Stk. 2.</i> Kommunalbestyrelsen er ansvarlig for, at der indhentes en skriftlig udtalelse fra anbringelsesstedet, jf. stk. 1, nr. 3, inden kommunalbestyrelsen træffer afgørelse vedrørende ophør af anbringelse. I de tilfælde, hvor anbringelsesstedet afgiver en udtalelse, der anbefaler, at barnet forbliver på anbringelsesstedet, skal kommunalbestyrelsen orientere sekretariatet for Det Centrale Børnesagkyndige Udvalg. Sekretariatet for Det Centrale Børnesagkyndige Udvalg kan beslutte, om</p>

<p>sagen skal forelægges for Det Centrale Børnesagkyndige Udvalg, jf. § 53, til dets udtalelse.”</p>	<p>sagen skal forelægges for Det Centrale Børnesagkyndige Udvalg, jf. § 54, til dets udtalelse.”</p>
<p>§ 44. Kommunalbestyrelsen kan tilbyde et barn at blive støttet af en børnebisidder i forbindelse med kommunalbestyrelsens behandling af en sag om iværksættelse af støtteforanstaltninger til barnet. Børnebisidderen skal bidrage til at sikre barnets rettigheder under sagens behandling, og at barnet bliver hørt. En børnebisidder skal have særlig faglig indsigt i børns forhold eller have gennemført et børnebisidderkursus. Udpegning af en børnebisidder kræver ikke samtykke fra forældremyndighedsindehaveren.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Børn, som anbringes uden forældremyndighedsindehaverens samtykke udenfor hjemmet, jf. § 28, skal have tilknyttet en børnebisidder.</p> <p><i>Stk. 3.</i> Børn, som påtænkes anbragt, eller som allerede er anbragt, på sikrede afdelinger på døgninstitutioner, skal have tilknyttet en børnebisidder.</p> <p><i>Stk. 4.</i> Børnebisidderen tilpligtes at give samtykke til indhentelse af børneattest og straffeattest i forbindelse med tiltrædelse af hvervet, samt hvis særlige omstændigheder taler herfor.</p> <p><i>Stk. 5.</i> Naalakkersuisut kan fastsætte nærmere regler om udpegning, honorering, indhentelse af børne- og straffeattest, samt hvilke kvalifikations- og kompetencekrav der skal stilles til en børnebisidder, jf. stk. 1. Naalakkersuisut kan endvidere fastsætte nærmere regler for, hvordan støtten skal udføres samt nærmere regler om krav til tilsyn.</p>	<p>17. I § 44 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke: ” <i>Stk. 3.</i> Børn, som anbringes udenfor hjemmet, jf. § 27, skal have tilbudt en børnebisidder.”</p> <p>Stk. 3-5 bliver herefter stk. 4-6.</p>
<p>§ 45. Kommunalbestyrelsen skal udarbejde en socialfaglig undersøgelse af et barns forhold, hvis det må antages, at et barn har behov for særlig støtte. Den socialfaglige</p>	<p>18. I § 45 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke: ” <i>Stk. 3.</i> Kommunalbestyrelsen kan til brug for udarbejdelsen af en socialfaglig</p>

undersøgelse skal så vidt muligt gennemføres i samarbejde med barnets forældre eller andre omsorgsgivere og med barnet. Undersøgelsen skal gennemføres så skånsomt, som forholdene tillader, og må ikke være mere omfattende, end formålet tilsiger.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal i forbindelse med udarbejdelsen af en socialfaglig undersøgelse vurdere følgende, medmindre konkrete forhold omkring barnet betyder, at et eller flere forhold ikke er relevante:

- 1) Barnets adfærd, trivsel og udvikling.
- 2) Barnets familieforhold, herunder familien og netværkets sammensætning.
- 3) Barnets daginstitutions- eller skoleforhold.
- 4) Barnets sundhedsforhold.
- 5) Barnets fritidsforhold og venskaber.
- 6) Andre relevante forhold.

Stk. 3. Den socialfaglige undersøgelse skal resultere i en begrundet skriftlig handleplan, jf. § 46, der beskriver, hvilken støtte der skal iværksættes. Såfremt det vurderes, at barnet bør anbringes uden for hjemmet jf. § 28, skal det Tværfaglige Samarbejdsudvalg komme med en skriftlig tilkendegivelse til vurderingen, med mindre særlige forhold gør sig gældende, inden sagen afgøres af kommunalbestyrelsen

Stk. 4. Hvis der er iværksat foreløbig støtte, skal kommunalbestyrelsen i forbindelse med afslutningen af den socialfaglige undersøgelse tage stilling til, om den foreløbige støtte skal videreføres eller ophøre. Der skal i den forbindelse tages hensyn til, hvordan barnet og forældremyndighedsindehaveren forholder sig til støtten.

Stk. 5. Hvis barnet modtager støtte efter anden lovgivning, herunder efter

undersøgelse anmode et børne- og familiecenter eller familiehus i nærheden af barnets eller forældrenes opholdssted om bistand.”

Stk. 3-7 bliver herefter stk. 4-8.

<p>lovgivningen om hjælp til personer med handicap, skal kommunalbestyrelsen inddrage dette forhold i den socialfaglige undersøgelse, og der skal som led i den socialfaglige undersøgelse foretages en helhedsvurdering af barnets behov for støtte, herunder behov for støtte der er begrundet i barnets handicap. Eventuel støtte efter anden lovgivning, begrænser således ikke barnets rettigheder til støtte efter denne Inatsisartutlov.</p> <p><i>Stk. 6.</i> Kommunalbestyrelsen skal på baggrund af den socialfaglige undersøgelse træffe afgørelse om, hvorvidt der er grundlag for at iværksætte støtte.</p> <p><i>Stk. 7.</i> Naalakkersuisut fastsætter nærmere regler for den socialfaglige undersøgelse, herunder for undersøgelsens udførelse, form og indhold samt tidsmæssige krav til processen og færdiggørelsen af den socialfaglige undersøgelse.</p>	
	<p>19. Efter kapitel 14 indsættes:</p> <p style="text-align: center;">”Kapitel 14 a <i>Børne- og familiecentre samt familiehuse</i></p> <p>§ 55 a. Der skal oprettes og drives mindst 1 børne- og familiecenter i hver kommune. Børne- og familiecenteret oprettes og drives af kommunalbestyrelsen.</p> <p><i>Stk. 2.</i> I bosteder med mere end 1000 indbyggere, hvor der ikke er oprettet et børne- og familiecenter, skal kommunalbestyrelsen oprette og drive familiehuse.</p> <p><i>Stk. 3.</i> Kommunalbestyrelsen kan oprette og drive familiehuse i bosteder med mindre end 1000 indbyggere.</p> <p><i>Stk. 4.</i> Børne- og familiecentre og familiehuse har til formål at tilbyde forebyggende og behandlende tilbud til børn og familier samt vordende forældre,</p>

	<p>herunder i form af rådgivning efter § 20, støtteforanstaltning efter § 21, stk. 4, nr. 1, eller som opfølgning på forældreansvarssamtale efter § 23, eller børnesamtale efter § 24.</p> <p><i>Stk. 5.</i> Naalakkersuisut kan fastsætte nærmere regler om børne- og familiecentre og familiehuse, herunder regler om:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Visitation og målgruppe. 2) Minimumskrav til udbud af tilbud. 3) Samarbejde med offentlige myndigheder, institutioner, behandlingstilbud og private aktører. 4) Oprettelse og drift af boenheder i tilknytning til børne- og familiecentre. 5) Oprettelse og drift af børnehuse i tilknytning til børne- og familiecentre. 6) Oprettelse og drift af krisecentre i tilknytning til børne- og familiecentre. <p style="text-align: center;">Kapitel 14 b <i>Administration</i></p> <p>§ 55 b. Kommunerne og Naalakkersuisut skal anvende et fælles offentligt IT-system til brug for administration af denne Inatsisartutlov.”</p>
	<p>20. Efter kapitel 16 indsættes:</p> <p style="text-align: center;">”Kapitel 16 a <i>Statistik</i></p> <p>§ 60 a. Kommunalbestyrelsen er forpligtet til at fremsende statistiske oplysninger og lignende, som Naalakkersuisut anmoder om.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Naalakkersuisut kan fastsætte regler om omfanget af de statistiske oplysninger og lignende, som skal indsendes, jf. stk. 1, og om hvordan de ajourføres og indsendes.”</p>
	<p style="text-align: center;">§ 2</p> <p>Inatsisartutloven træder i kraft den 1. januar 2024.</p>

Bilag 2

Høringsnotat

Forslag til: Inatsisartutlov om ændring af Inatsisartutlov om støtte til børn

Forslaget har været i høring i perioden 31. marts 2023 - 5. maj 2023. Derudover har forslaget været offentliggjort på høringsportalen www.naalakkersuisut.gl i samme periode.

Forslaget har været sendt i høring til følgende:

Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfia/Formandens Departement, Aningaasaqarnermut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoqarfik/Departement for Finanser og Ligestilling, Nunalerinermut, Imminut Pilersornermut, Nukissiutinut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfik/Departement for Landbrug, Selvforsyning, Energi og Miljø, Ineqarnermut Attaveqaasersuutinuullu Naalakkersuisoqarfik/Departement for Boliger og Infrastruktur, Nunanut Allanut, Inuussutissarsiornermut Niuernermullu Naalakkersuisoqarfik/Departement for Udenrigsanliggender, Erhverv og Handel, Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoqarfik/Departement for Fiskeri og Fangst, Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfik/Departement for Sundhed, Isumaginninnermut, Suliffeqarnermut Nunamullu Namminermut Naalakkersuisoqarfik/Departement for Sociale Anliggender, Arbejdsmarked og Indenrigsanliggender, Aatsitassanut Inatsisillu Atuutsinneqarnerannut Naalakkersuisoqarfik/Departement for Råstoffer og Justitsområdet, Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Timersornermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfik/Departement for Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirke, Avannaata Kommunua, Kommune Qeqertalik, Qeqqata Kommunua, Kommuneqarfik Sermersooq, Kommune Kujalleq, MIO, Kalaallit Meerartaat/Foreningen Grønlandske Børn, MIBB - Meeqqat Inuunerissut/Bedre Børneliv, Sorlak, Nanu Meeqqat/NanuBørn, Isumassortit, Isumaginninnermi naammagittaalliuqartarfik/Det Sociale Ankenævn, Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Siunnersuisoqatigiit/Grønlands Råd for Menneskerettigheder, Kalaallit Nunaanni Naligiissitaanissamut Siunnersuisoqatigiit/Ligestillingsrådet i Grønland, Institut for Menneskerettigheder, Tilioq, INOOQAT, Nunatsinni Inuit Innarluutillit Kattuffiat, UNICEF Grønland, Qimarnguik Naneruaq/Krisecenter Naneruaq, Saaffiginnittarfik Qarajaq, Qimarnguik Nuuk/Krisecenter Nuuk, Qimarnguik Ornitaaq, Naaqqavi, Illernit, Qimarnguik Ukkaq/Krisecenter Ukkaq, Qimarnguik Paamiut/Krisecenter Paamiut, Saaffiginnittarfik ”Sikkersooq”.

Følgende har indsendt høringsvar:

Kommuneqarfik Sermersooq – Forvaltning for Børn og Familie, Kommune Qeqertalik, Departementet for Finanser og Ligestilling, Børnetalsmanden MIO, Rådet for Menneskerettigheder, Foreningen Grønlandske Børn, UNICEF Grønland, Handicaptalsmanden TILIOQ, Avannaata Kommunua, Qeqqata Kommunua.

Følgende har ingen bemærkninger:

Departementet for Udenrigsanliggender, Erhverv og Handel, Departementet for Sociale Anliggender, Arbejdsmarked og Indenrigsanliggender.

Kommentarer til tekniske samt sproglige fejl og mangler, er uden yderligere bemærkninger indarbejdet i forslaget. Indkomne høringssvar med bemærkninger vedrørende forslagets materielle indhold er gengivet i deres helhed, og med departementets kommentarer anført i kursiv.

Høringssvar:

1. Kommuneqarfik Sermersooq, Forvaltning for Børn og Familie

”Generelle bemærkninger:

Forvaltning for Børn og Familie (MI) havde gerne set, at man i samme ombæring havde set nærmere på nogle af de tidsmæssige frister, der er gældende i den eksisterende lovgivning og justeret disse – særligt § 45 opleves som vanskelig at honorere i praksis.

Generelt påvirker mange af de foreslåede ændringer arbejdsmængden betydeligt for sagsbehandlere på området. Forvaltningen havde gerne set, at der havde været et øget fokus på at forenkle, således at arbejdsbyrden om noget kunne minimeres, da MI ønsker at imødekomme de gode intentioner, der ligger bag lovgivningen i praksis.”

Svar: Bemærkningerne er noteret. Inatsisartutloven om støtte til børn er meget omfattende og der har ikke i forbindelse med dette lovforslag været foretaget en nærmere vurdering eller evaluering af alle bestemmelserne i loven. Bemærkningerne om tidsfrister og forenkling vil blive medtaget, når der senere arbejdes på ændring af lovgivningen om støtte til børn.

”Der skrives i forslaget, at ”bestemmelsen om, at kommunalbestyrelsen skal udarbejde en skriftlig handleplan for forældre til et barn, som bliver anbragt uden for hjemmet, vil ikke have øgede økonomiske og administrative konsekvenser, idet der i gældende lovgivning allerede er § 46, stk. 4.”. Den vurdering er MI meget uenig i. I beskrivelsen af økonomiske konsekvenser ser der ud til at være en forglemmelse omkring det forhold, at der nu skal tilbydes støttepersoner til *alle* forældremyndighedsindehavere, der får anbragt et barn. Dette er en væsentlig ændring i forhold til gældende lov.”

Svar: Taget til efterretning. Bestemmelsen omkring støtteperson og handleplan til forældremyndighedsindehavere er fjernet i lovforslaget. Kravet om handleplan med fokus på at forbedre omsorgsmiljøet i hjemmet fremgår af bestemmelsen om barnets handleplan. Dette krav vil blive uddybet på anden vis.

”Specifikke bemærkninger:

I nedenstående gennemgås de 16 ændringsforslag enkeltvist.

Ændringsforslag nr. 1

MI finder det uklart, hvad driftsorienteret tilsyn i dette tilfælde dækker over. Her vurderer MI, at der er behov en tydeliggørelse af, hvad dette indebærer i praksis, blandt andet hvor ofte disse tilsyn skal foretages, og om tilsynsenheden skal involveres. MI ser gerne, at det præciseres, hvad der hører under betegnelsen "boenheder" i henhold til børnestøtteloven."

Svar: Reglerne om tilsyn er nærmere reguleret i Selvstyrets bekendtgørelse om tilsyn med det sociale område, jf. Inatsisartutlov om støtte til børn § 8, stk. 6. Selvstyrets bekendtgørelse om støtte til børn opdateres på baggrund af nærværende ændringslovforslag.

"Boenheder" er et midlertidigt botilbud tilknyttet familiecenter i forbindelse med støttetilbud efter børnestøtteloven. Der vil blive udarbejdet en særskilt bekendtgørelse med nærmere regulering af familiecentre, herunder boenheder.

"[...]

Ændringsforslag nr. 7

MI vurderer, at en "midlertidig løsning" ikke er sundt for barnet/den unge og derfor oftest er en dårlig løsning. Barnet/den unge kommer i forvejen fra utrygge rammer, og mange unødvendige skift er derfor forbundet med øget utryghed hos det enkelte barn.

MI ser gerne, at der derimod sker et øget fokus på at honorere § 33, så det sikres, at der er etableret det rette antal pladser ved offentlige døgninstitutioner."

Svar: Bemærkningen er taget til efterretning, men vil ikke medføre ændringer af forslaget. Det kan være nødvendigt af hensyn til barnets bedste at finde en midlertidig løsning for barnet. En midlertidig løsning må anses at være bedre end en forsinket løsning i de tilfælde, hvor barnet må anbringes på en døgninstitution.

"[...]

Ændringsforslag nr. 12

MI anerkender vigtigheden af, at der udarbejdes en socialfaglig undersøgelse. I dag indhentes oplysninger om barnet eller forældrene ofte ved hjælp af et familiecenter i nærheden af barnets eller forældrenes opholdssted.

[...]

Ændringsforslag nr. 14

46 a. Det glæder MI, at der, ved anbringelse af et barn uden for hjemmet, sker et øget fokus på hele familien. I den forbindelse kan det dog undre MI, at tilbuddet om støtteperson til forældre er angivet som et "skal-tilbud". Der kan tænkes mange tilfælde, hvor en støtteperson ikke er den rette foranstaltning.

I dag oplever MI en stor mangel på støttepersoner til udsatte børn og unge, og det er ualmindeligt vanskeligt at rekruttere tilstrækkeligt med støttepersoner. Aktuelt mangler MI 29

støttestøtpersoner. I praksis er det således en umulig opgave for MI at tilbyde de over 400 børns forældre, der er anbragt uden for hjemmet, en støttestøtperson.

46 a, Stk. 2,3,4,5 og 6: MI er uforstående overfor, at der skal udarbejdes individuelle handleplaner til alle forældremyndighedsindehavere, som har børn anbragt uden for hjemmet. Sagsbehandlerne i Kommuneqarfik Sermersooq har for nuværende vanskeligt ved at sagsbehandle det nuværende antal handleplaner til tiden, og i en god kvalitet. En fordobling af antallet af handleplaner er en opgave, som ikke ville kun løftes i praksis. Ligeledes synes det også at være et urimeligt krav, hvis sagsbehandlerne skal inddrage al anden lovgivning i handleplanen, som forældremyndighedsindehaveren måtte få støtte efter. Loven hedder trods alt Inatsisartutlov om støtte til børn, og ikke Inatsisartutlov om støtte til børn og voksne. I forhold til formålet - at der skal arbejdes aktivt med at understøtte omsorgsmiljøet i hjemmet, er MI meget enige. Men det er alt sammen noget, som kan og bør stå i barnets handleplan.

Arbejdsbyrden ved denne ændring vurderes således helt urimelig- og unødvendig høj.”

Svar: Taget til efterretning. Bestemmelsen omkring støttestøtperson og handleplan til forældremyndighedsindehavere er fjernet fra lovforslaget. Kravet om handleplan med fokus på at forbedre omsorgsmiljøet i hjemmet fremgår af bestemmelsen om barnets handleplan. Dette krav vil blive uddybet på anden vis.

”Ændringsforslag nr. 15

§ 55 a. MI har ingen væsentlige bemærkninger til denne ændring. Men det formodes, at andre kommuner har vanskeligt ved at honorere så skarpt et krav til indbyggertal. MI er dog i dyb forundring over Naalakkersuisuts behov for at fastlægge nærmere regler for, hvem familiecentre skal samarbejde med, -offentligt såvel som private aktører jf. stk.4,.nr 4. Det vurderer MI, at familiecentre selv kan træffe beslutning om.

§ 55 b. MI har som udgangspunkt ikke væsentlige bemærkninger til denne ændring. Men det står i sætningen ikke klart, hvem der fastlægger, hvilket IT-system der skal anvendes, og hvem der kan/skal bestemme eventuelle ændringer i dette fælles offentlige it-system, såfremt dette måtte ønskes af en af parterne.”

Svar: Der er allerede etableret et IT-system i et samarbejde mellem Selvstyret og kommunerne. Det etablerede IT-system, Get Organized, med en Børneapp er i brug i næsten alle kommuner. Bestemmelsen fastlægger, at IT-systemet skal anvendes af alle kommuner.

”Ændringsforslag nr. 16

Det forslag virker som et potentielt urimeligt krav. Når det samme IT-system skal anvendes jf. ændringsforslag nr.15. Så virker det som en bedre løsning, at der gives tekniske rettigheder til Naalakkersuisut, så de selv kan indhente de oplysninger, de måtte ønske på et givet tidspunkt. Som minimum bør der fastlægges nærmere regler, der begrænser Naalakkersuisuts brug af

denne paragraf både hvad angår tid (eventuelt en gang i kvartalet), og indhold (hvilken form skal data have).”

Svar: Af persondataretlige hensyn skal Naalakkersuisut ikke have adgang til selv at trække eventuelle personfølsomme oplysninger hos kommunerne.

Stk. 2 i bestemmelsen giver hjemmel til at fastsætte regler om omfanget af de statistiske oplysninger og lignende.

2. Kommune Qeqertalik

”Ad § 1

6. Til § 33, stk. 2 finder Kommune Qeqertalik at der mangler en præcisering af den centrale ventelistes opgaver og prioriteringsmetode. Gerne på samme vis som der lovgives på prioritering i ventelister til førskoleområdet. Således at den centrale venteliste forpligter sig til en begrundet afgørelse baseret på objektive kriterier, da ventelisten deles imellem samtlige kommuner. Trods at effektiviteten i døgninstitutionernes udnyttelsesgrad på nogle institutioner er nede på 62% og 76%. Kommune Qeqertalik ønsker deslige en udregning af DUT-konsekvensen på præciseringen.”

Svar: Taget til efterretning. Der fastsættes nærmere regler om visitering i bekendtgørelse. Idet der er tale om en præcisering af gældende praksis, vil der ikke blive lavet en DUT-udregning af præciseringen. Præciseringen af, at kommunen skal finde en midlertidig anbringelse af barnet medfører ikke nye forpligtelser eller øgede økonomiske konsekvenser for kommunen.

”11. Til § 44, stk. 2, finder Kommune Qeqertalik, at der ligeledes skal laves en DUT-redegørelse baseret på Najortis salgstal til de grønlandske kommuner.”

Svar: Bestemmelsen er ændret således, at der ikke er grundlag for en DUT-redegørelse.

”12. Til § 45, stk. 2, takker Kommune Qeqertalik for muligheden for at anmode og uddelegere opgaver kommunerne imellem, således at de fysiske betingelser ikke betyder, at opgaven ikke kan varetages af den ansvarlige hjemkommune.”

Svar: Der er ikke tale om en uddelegering af opgaven til en anden kommune, men anmodning om bistand. Det er stadig hjemkommunens opgave at udarbejde den socialfaglige undersøgelse. Bistanden kan bestå i at indhente oplysninger hos familiecenteret og samarbejde med familiecenteret, men der er ikke tale om, at familiecenteret skal udfærdige den socialfaglige undersøgelse. Bemærkningerne til bestemmelsen er uddybet.

”14. Af § 46a, stk. 1, fremgår det, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde forældremyndighedsindehaveren en støtteperson i forbindelse med barnets anbringelse uden

for hjemmet. Det fremgår dog ikke af lovteksten eller bemærkningerne, hvilken form for støtteperson der er tale om, samt hvilke opgaver støttepersonen skal udføre sammen med forældrene.

Til § 46a, stk. 2, finder Kommune Qeqertalik det forfriskende med det nye perspektiv om at arbejde på forældreevne og holde voksenfokus fremfor udelukkende individ- og børne-fokus.

Til § 46a, stk. 5, ønsker Kommune Qeqertalik en konkretisering af ”relevante for handleplanen”.”

Svar: Bestemmelsen omkring støtteperson og handleplan til forældremyndighedsindehavere er fjernet fra lovforslaget. Kravet om handleplan med fokus på at forbedre omsorgsmiljøet i hjemmet fremgår af bestemmelsen om barnets handleplan. Dette krav vil blive uddybet på anden vis.

”15. Til §55 a. takker Kommune Qeqertalik for, at Naalakkersuisut tager imod Kommune Qeqertaliks koncept Single-Point-Of-Contact Qaammaavik fra kommunalbestyrelsen afsendt august 2022.

16. Til § 60 a anmoder Kommune Qeqertalik om, at der fastlægges en estimat-grad samt frist for fremsendelse af disse, således at kommunerne kan fremfinde det relevante efter et klart defineret niveau.”

Svar: Ikke indarbejdet. Efter stk. 2 i bestemmelsen kan Naalakkersuisut fastsætte regler om omfanget af de statistiske oplysninger og lignende. Der kan eventuelt i disse regler fastsættes bestemmelser om regelmæssig fremsendelse af statistiske oplysninger.

3. MIO - Meeqqat Pisinnaatitaaffinut Sullissivik/Grønlands Børnerettighedsinstitution

”Overordnede bemærkninger

Børnetalsmanden ser positivt på foreslåede ændringer i Inatsisartutlov om støtte til børn, som forsøger at tage bedre højde for barnets bedste end i den oprindelige lov og på den måde kan være med til at sikre en bedre efterlevelse af børns rettigheder i Grønland. MIO har dog forslag til en række præciseringer til flere af bestemmelserne, hvor barnets bedste ikke til fulde sættes i centrum, som formuleringerne er nu.

MIO synes imidlertid, at det er meget svært at vurdere, hvorvidt de foreslåede ændringer i tilstrækkelig grad kan bidrage til en bedre håndtering af børnesager og en bedre trivsel for børn og unge. Ifølge det tilsendte materiale fremgår det nemlig ikke, hvordan processen med udviklingen af lovændringen har fundet sted, og hvem der er blevet inddraget i processen. MIO mener, at forslaget til lovændringen bærer præg af, at relevante aktører på området ikke er blevet inddraget i processen, og MIO er meget kritisk i forhold til, at processen for og

behovet bag forslaget til lovændringerne ikke præciseres. MIO er f.eks. ikke blevet inddraget i processen på trods af, at MIO ligger inde med en masse viden direkte fra børnene og familierne selv, som ville være relevante for ændringen. Derudover lader det ikke til, at de mennesker, som lovforslaget direkte påvirker – nemlig børnene og deres familier – er blevet inddraget. Dette til trods for at artikel 12 i FN's Konvention for Barnets Rettigheder pålægger deltagerstaterne at inddrage børn i alle de forhold, der omhandler dem og tillægge barnets synspunkt passende vægt.”

Svar: Taget til efterretning.

”Bemærkninger til de enkelte punkter i forslaget

Punkt 1

I § 8 indsættes efter stk. 3 som nyt stykke:

”Stk. 4. Kommunalbestyrelsen skal føre et driftsorienteret tilsyn med familiecentre, herunder familiehuse, boenheder, børnehuse og krisecentre i kommunen.”

Bemærkning:

MIO finder det positivt, at det indskræpes i loven, at der også skal føres driftsorienteret tilsyn på kommunens familiecenter, børnehuse, boenheder og krisecentre. Dog er MIO undrende over, at denne forpligtelse ligger hos kommunalbestyrelsen selv og ikke hos en uafhængig enhed såsom tilsynsenheden. Når kommunen skal føre tilsyn med sig selv, er der en risiko for, at tilsynet påvirkes af lokale perspektiver og vurderinger, som kan være på bekostning af barnets bedste. Derudover præciseres det ikke i lovgivningen, hvor ofte der skal føres tilsyn, hvilket bør præciseres.”

Svar: Ikke indarbejdet. Kommunalbestyrelsen fører allerede tilsyn med de bokollektiver og beskyttede boenheder til personer med handicap, der er oprettet og drevet af kommunalbestyrelsen, jf. Selvstyrets bekendtgørelse om tilsyn med det sociale område § 39. Det er derfor naturligt, at kommunalbestyrelsen selv fører tilsyn med familiecentre m.v., der er oprettet og drevet af kommunalbestyrelsen. Selvstyrets bekendtgørelse om tilsyn med det sociale område vil blive opdateret med nærmere bestemmelser omkring krav til kommunalbestyrelsens tilsyn.

”Punkt 2

§ 14 affattes således:

”§ 14. Socialstyrelsen kan på kommunalbestyrelsens anmodning bidrage i den kommunale sagsbehandling i sager vedrørende:

- 1) socialfaglige undersøgelser, jf. § 45,*
- 2) støtteforanstaltninger, jf. kapitel 7,*
- 3) særlige støtteforanstaltninger, jf. kapitel 8,*
- 4) skærpede støtteforanstaltninger, jf. kapitel 9, og*
- 5) ophør af støtteforanstaltninger og efterværn, jf. kapitel 11.*

Stk. 2. Socialstyrelsen bidrager i sager jf. stk. 1 ved at yde vejledning, rådgivning og supervision.”

Bemærkning:

Det er positivt, at Socialstyrelsens rolle præciseres i lovgivningen, så ordlyden bliver, at Socialstyrelsen kan 'bidrage i den kommunale sagsbehandling' frem for at 'behandle sager'. Ændringen begrundes i de almindelige bemærkninger med, at den gældende bestemmelse har givet anledning til tvivl om Socialstyrelsens ansvar. Hvis ændringen skal fremme en bedre sagsbehandling og dermed barnets bedste, forudsætter den, at alle involverede parter forstår deres ansvar i forhold til den præciserede bestemmelse og påtager sig dette ansvar.

Punkt 7

I § 33 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

” Stk. 2. Kommunalbestyrelsen er forpligtet til at finde en midlertidig løsning for barnet, som står på den centrale venteliste til en af Selvstyrets døgninstitutioner.”

Bemærkning:

I forhold til indskærpelsen af kommunalbestyrelsens forpligtelse til at finde en midlertidig løsning for barnet vil MIO gerne understrege, at det er meget vigtigt, at der stilles krav til, hvilken form for midlertidig løsning, der er til barnets bedste. Her bør der tages højde for barnets egne ønsker og behov, tilknytning til nærområdet, særlige behov hos barnet, tilknytningen til barnets forældre osv. Ydermere bør det tilstræbes, at en midlertidig anbringelse er den mindst mulige indgribende foranstaltning for barnet. Forskning viser f.eks., at anbringelser i plejefamilier er mindre indgribende for mange børn end anbringelse på en døgninstitution. Dette bør kommunalbestyrelserne tage højde for i deres midlertidige anbringelser af børn. Derudover bør der stilles krav til kvaliteten af alternative anbringelsesformer og projekter.”

Svar: Delvist indarbejdet – bemærkningerne til bestemmelsen er uddybet.

”Punkt 11

§ 44, stk. 2, affattes således:

” Stk. 2. Børn, som anbringes uden forældremyndighedsindehaverens samtykke uden for hjemmet, jf. § 28, skal have tilknyttet en børnebisidder.”

Bemærkning:

MIO finder det positivt, at vigtigheden af barnets stemme understreges i forbindelse med anbringelse uden samtykke fra forældre via en børnebisidder. MIO vil dog understrege, at barnets stemme er meget vigtig i alle typer af anbringelsessager. Derfor opfordrer MIO til en præcisering i loven, hvor alle børn i alle anbringelsessager tildeles en børnebisidder, vf. artikel 12 i FN's Konvention om Barnets Rettigheder.”

Svar: Delvist indarbejdet. Bestemmelsen er ændret, så der er pligt til at tilbyde børn, der anbringes med samtykke efter § 27 en børnebisidder.

”Punkt 12

I § 45 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

” Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan til brug for udarbejdelsen af en socialfaglig undersøgelse anmode et familiecenter i nærheden af barnets eller forældrenes opholdssted om bistand. ”

Bemærkning:

I forvejen er det svært for kommunerne tidsmæssigt at få lavet socialfaglige undersøgelser i alle deres børnesager, bl.a. pga. manglende ressourcer, og MIO er bekymret for, at man med den nye bestemmelse fra myndighedens side kan fralægge sig noget af sit ansvar. Samtidig risikerer man at forringe indsatserne for børnene og familierne på landets familiecentre, hvis de skal til at bistå i udviklingen af socialfaglige undersøgelser. Familiecentrene er til for at hjælpe både børn og familier og arbejde med dem ud fra deres behov. Det er myndighedens opgave at lave socialfaglige undersøgelser, og det ansvar skal de leve op til. Tilliden mellem familiecenter og børnene og deres familier kan blive svækket, hvis familiecentrets opgaver sammenblandes med myndighedens opgave, og MIO frygter, at meget tid fra ’de varme hænder’ vil gå til at bistå med de socialfaglige undersøgelser. Derfor opfordrer MIO til, at den foreslåede bestemmelse slettes.”

Svar: Bestemmelsen fastholdes. Det er vigtigt, at der foretages et tværfagligt samarbejde omkring barnet. Bemærkningerne til bestemmelsen er imidlertid uddybet, således at det gøres klart, at det er myndighedens ansvar at udarbejde den socialfaglige undersøgelse og at bestemmelsen ikke åbner op for, at dette ansvar kan delegeres til familiecentre.

”Punkt 14

Efter § 46 indsættes:

”§ 46 a. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde forældremyndighedsindehaveren en støtteperson i forbindelse med barnets anbringelse uden for hjemmet.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal udarbejde en skriftlig handleplan for forældre til et barn, som bliver anbragt uden for hjemmet. Handleplanen for forældrene skal udarbejdes i sammenhæng med handleplanen for barnet og have til formål at give støtte til forældrene til at styrke omsorgsmiljøet i barnets hjem, således at barnet kan hjemtages, når omsorgsforholdene i hjemmet tillader det og behandlingen af barnet under anbringelsen uden for hjemmet er afsluttet...”

Bemærkning:

MIO finder det positivt, at bestemmelsen tager højde for vigtigheden af at arbejde med barnets forældre sideløbende med anbringelsen af barnet, således at positive forandringer hos forældrene og i hjemmet kan føre til en hjemgivelse af barnet, såfremt dette er til barnets bedste. Dog stiller MIO sig spørgende over for udarbejdelsen af en særskilt handlingsplan for

forældrene og er bekymret for, om denne bestemmelse bliver på bekostning af barnets bedste. I forvejen er det svært for kommunerne at leve op til deres forpligtelse til at udarbejde handleplaner for alle børn, og hvis de fremover også skal udarbejde særskilte handleplaner for forældrene, så er MIO bekymret for, om dette vil påvirke kvaliteten af børnenes handleplaner. Barnets bedste bør altid være i centrum, og MIO foreslår, at handleplaner for forældre indarbejdes som en integreret del af børnenes handleplaner, hvilket der allerede er mulighed for. I forhold til arbejdet med forældrene via en støtteperson finder MIO det positivt, at der i loven tages et ansvar for en konkret handling, der kan understøtte arbejdet med forældrene. MIO savner dog en præcisering af, hvad formålet med denne støtteperson er, og hvilket ansvar vedkommende har.”

Svar: Bestemmelsen omkring støtteperson og handleplan til forældre er fjernet fra lovforslaget.

”Punkt 15

Efter kapitel 14 indsættes:

”Kapitel 14 a

Familiecentre

§ 55 a. Kommunalbestyrelsen skal oprette og drive familiecentre i alle byer med mere end 500 indbyggere.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan oprette og drive familiehuse i byer eller bygder med mindre end 500 indbyggere.

Stk. 3. Familiecentre og familiehuse har til formål at tilbyde forebyggende og behandlende tilbud til børn og familier samt vordende forældre, herunder i form af rådgivning efter § 20, støtteforanstaltning efter § 21, stk. 4, nr. 1, eller som opfølgning på forældreansvarssamtale efter § 23, eller børnesamtale efter § 24.

Stk. 4. Naalakkersuisut kan fastsætte nærmere regler om familiecentre og familiehuse...”

Bemærkninger:

Familiecentrenes og familiehusenes tilbud er vigtige i forhold til at sikre, at barnets tarv tilgodeses, idet familiecentrene og familiehusene netop har som kerneopgave at hjælpe børn og familier samt kommende forældre. Derfor ser MIO også positivt på indførelsen af bestemmelsen om familiecentrene i loven, som præciserer familiecentrenes opgaver i forhold til børnene og lægger op til, at der skal fastsættes nærmere regler for familiecentrene og familiehusene i en bekendtgørelse. I forslaget står der dog blot, at Naalakkersuisut ’kan’ og ikke ’skal’ fastsætte nærmere regler. Her anbefaler MIO, at Naalakkersuisut pålægges det fulde ansvar for udarbejdelsen af disse regler via et ’skal’ frem for et ’kan’, og at man i udarbejdelsen af disse regler inddrager alle relevante aktører – ikke mindst børnene og familierne selv.”

Svar: Bestemmelsen fastholdes i sin nuværende form. Der forberedes en bekendtgørelse, som kan træde i kraft samtidig med lovens ikrafttræden.

”Punkt 16

Efter kapitel 16 indsættes:

”Kapitel 16 a

Statistik

§ 60 a. Kommunalbestyrelsen er forpligtet til at fremsende statistiske oplysninger og lignende, som Naalakkersuisut anmoder om.

Stk. 2. Naalakkersuisut kan fastsætte regler om omfanget af de statistiske oplysninger og lignende, som skal indsendes, jf. stk. 1, og om hvordan de ajourføres og indsendes.”

Bemærkning:

MIO finder den nye bestemmelse positiv. I forbindelse med tidligere eksaminationer i FN om efterlevelsen af FN's Konvention om Barnets Rettigheder i Grønland er det netop blevet anbefalet at udvikle mere statistisk viden om børn og unges trivsel i hele Grønland, som vil gøre det lettere at monitorere børn og unges rettigheder og udvikle tilbud, der fremmer børns trivsel. Anvendelsen af en fælles offentlig IT løsning til brug for administration af Inatsisartutlov om støtte til børn vil gøre det lettere for kommunalbestyrelserne at leve op til bestemmelsen om at fremsende statistiske oplysninger, som kan bidrage til udviklingen af indsatser, der styrker børns trivsel og børns rettigheder.”

4. Rådet for Menneskerettigheder

”Generelle bemærkninger

Generelt oplever IPS, at ændringsforslagene primært er specifikke omkring kommunalbestyrelsernes forpligtelse, men mindre konkrete når det gælder eksempelvis Socialstyrelsens forpligtelser. Kommunalbestyrelsen bliver i 7. §33, stk. 2, forpligtet til at finde midlertidige løsninger, såfremt der ikke er plads via Den Centrale Venteliste. Der fremgår ikke en tidsfrist for Socialstyrelsen til at skaffe den plads, der skal imødekomme barnets behov, af bemærkningerne fremgår blot et ikke nærmere defineret *snaest*. Midlertidige løsninger er ikke optimale i forhold til barnets tarv. Naalakkersuisut bør overveje, om ikke denne forpligtelse vil være mere hensigtsmæssigt placeret hos Socialstyrelsen, idet de har det nationale overblik og ikke mindst anvisningsret til landets døgntilbud.”

Svar: Bestemmelsen fastholdes i sin nuværende form. Bestemmelsen anvendes i det tilfælde, hvor der ikke umiddelbart er plads til barnet på et døgntilbud på den centrale visitationsliste. Kommunalbestyrelsen har ansvaret for borgerne i kommunen – ikke Socialstyrelsen. Ansvaret for at sikre barnet et sted at være, når det ikke er forsvarligt, at barnet er i hjemmet, er således kommunalbestyrelsens. Socialstyrelsens rolle er alene koordinerende.

”IPS savner konkrete økonomiske beregninger på ændringsforslag som at oprette børne- og familiecentre i alle byer med over 500 indbyggere. Det konstateres blot i de almindelige

bemærkninger, at det vil have økonomiske konsekvenser. Omfanget bør fremgå klart, til hjælp for den videre beslutningsproces.

IPS savner desuden, at forslaget forholder sig til, hvor/hvordan de faglige kompetencer skal findes, idet bemanningen allerede nu udgør en væsentlig udfordring.

Der er angiveligt allerede nu udfordringer med at leve op til den gældende børnestøttelov. IPS finder det derfor relevant at påpege, at Naalakkersuisut bør have fokus på at sikre, at eventuelle ændringer til Inatsisartutlov om støtte til børn skaber forenkling og reel forbedring for borgeren frem for mere administration i forvaltningerne i kommunerne. Der bør altid fremgå klare formål, og målbare succeskriterier i indsatserne, så vi kontinuerligt kan sikre relevante, realiserbare tilbud, der har en positiv målbar effekt for sårbare borgere.

Øvrige bemærkninger

IPS savner en uddybning af børn og unge, der anbringes på en sikret institution. Det kan desværre være nødvendigt at anbringe børn og unge på en sikret afdeling, hvis de udgør en fare for sig selv eller andre. IPS finder dog 8. § 36 særdeles mangelfuld i forbindelse med barnets tarv. Det bør fremgå, at der i anbringelsen skal tilbydes behandling og/eller en konkret pædagogisk indsats, således barnet støttes til at ændre den destruktive adfærd. Uden en massiv indsats, vil disse børn og unge formentlig tilbringe deres liv i anstalterne fremover. Naalakkersuisut bør desuden overveje, hvorvidt det er hensigtsmæssigt at overdrage unge på 18 år i en anstalt, eller der bør etableres en sikret mellemting, en slags efterværn, der skærmer de unge mod voksne kriminelle, ligesom der bør være et større fokus på en pædagogisk indsats for denne målgruppe, for at sikre dem en bedre tilværelse.

Mange af landets anstalter er utidssvarende og kan ikke sikre relevant afskærmning af de unge uden de facto at isolere dem. Et alternativt ”tilbud” til anstaltsanbringelse for unge mellem 18 og 23 år eksempelvis, vil være en mere hensigtsmæssig løsning for denne målgruppe.”

Svar: Pædagogisk indsats vil ofte være en del af dommen, når der er tale om en dom til en ung person. F.s.v.a. alternativ til anstaltsanbringelse m.v. ligger denne beslutningskompetence hos Justitsområdet. Bemærkningen er således videregivet til Departementet for Råstoffer og Justitsområdet.

”IPS foreslår, at der i 10. § 41, stk. 2, fremgår en forpligtelse for pågældende døgntilbud om at fremlægge en pædagogisk plan for, hvorledes den unge skal nå konkrete lærings- eller trivselsmål ved en forlænget anbringelse. Det vil være hensigtsmæssigt at stille krav til døgntilbuddenes faglige leverancer af hensyn til barnets tarv, og for at sikre at de anbragte børn og unge har konkret gavn af anbringelsen.

Derfor er IPS meget positiv over for 13. § 46, stk. 4, hvori det fremgår, at handleplanen skal indeholde formål og konkrete mål med anbringelsen. IPS mener dog, at der i den forbindelse også bør fremgå krav til institutionerne, idet det er i selve anbringelsen, at formål og mål skal opnås.”

Svar: Bemærkningen er taget til efterretning og vil inddrages i det kommende arbejde med opdatering af Selvstyrets bekendtgørelse om støtte til børn.

”Til 14. § 46 a bemærker IPS, at det er uklart, med hvilket formål forældre til anbragte børn skal tildeles en støtteperson. Der er i forvejen udtalt mangel på kvalificerede støttepersoner til børn med særlige behov, det vil derfor være hensigtsmæssigt, at et klart formål defineres, samt hvorledes kompetencerne skal opbygges. Der mangler ligeledes en beregning på omkostningerne til denne indsats. Man kan desuden nævne, at indsatsen vil betyde et behov for flere årsværk i kommunerne til at udarbejde de mange ekstra handleplaner. IPS anerkender dog den gode intension bag forslaget, i det omfang det er realiserbart.”

Svar: Bestemmelsen om støtteperson og handleplan til forældre er fjernet fra lovforslaget.

”I forhold til oprettelse af Familiecentre anerkender IPS ligeledes de gode intentioner i forslaget. IPS vil dog på det kraftigste opfordre til, at Naalakkersuisut forholder sig til de velkendte udfordringer, der allerede er med at skaffe tilstrækkeligt med kvalificeret personale til sådanne indsatser. Det vil være mere formålstjenstligt at tænke i alternative løsninger, der er relevante og realiserbare i en grønlandsk kontekst, med inddragelse af centrale aktører. Forslaget vil reelt ikke komme borgerne til gavn, hvis det ikke er muligt at realisere indsatsen i praksis.

Det vil være hensigtsmæssigt at inddrage kommunerne i nærmere fastsættelse af tilbud og drift af familiecentre, idet erfaringen med konkret drift og udfordringer er relevante at inkludere i fastsættelsen af reglerne.”

Svar: Bemærkningen er taget til efterretning, men vil ikke medføre ændringer til forslaget.

”Omfanget af de statistiske data, som kommunalbestyrelsen er forpligtet til at fremsende, bør defineres mere klart. Hertil vil det være hensigtsmæssigt i samarbejde med relevante aktører at definere, hvilke data Grønland har brug for og til hvilket formål. Dermed sikres en relevant dataindsamling på en gennemsigtig og formålstjenlig måde. Optimalt skal disse data bruges til at styrke vores indsatser til gavn for sårbare borgere.

Hvordan er Naalakkersuisut forpligtet til at formidle de indsamlede data, så aktører som f.eks. MIO, IPS, Tilioq og Ældretalsmanden får adgang til væsentlige data i deres opgaveløsning og anbefalinger?”

Svar: Regler omkring omfanget af de statiske data vil blive fastsat i en bekendtgørelse, jf. forslagets § 60 a, stk. 2.

”I bemærkningerne til forslaget fremgår det at kommunalbestyrelserne ikke kan træffe afgørelse om hjemgivelse uden en udtalelse fra Det Centrale Børnesagkyndige Udvalg. Findes der en svarfrist for udvalget, så der sikres regelmæssig fremdrift i sagsbehandlingen?”

Svar: På tidspunktet hvor sagen er fuldt oplyst, og alt materiale foreligger på begge sprog, har Det Centrale Børnesagkyndige Udvalg 4 uger til at afgive udtalelse i sagen, jf. Inatsisartutlov om støtte til børn § 55, stk. 3.

5. Foreningen Grønlandske Børn

”Bemærkninger til §32 Besøgsrejser

I vores dialog med fagfolk har vi erfaret, at barnet/den unges ret til besøgsrejse sjældent blev imødebet. Der kan være uklarhed omkring hvem, der har ansvaret for at sikre disse besøgsrejser samt hvilke forudsætninger, der skal være på plads før en besøgsrejse kan bevilges. Jf. § 32, stk.4, anbefales det, at der udarbejdes konkrete retningslinjer for brug af besøgsrejser, således det sikres, at børn og unge får det, de har krav på. Dette kan f.eks. være afklaring omkring, hvor ansvaret for at arrangere besøgsrejser ligger, og at besøgsrejse til hjemby kan have positiv effekt for barnet til trods for, at forældrene er flyttet andet sted hen.”

Svar: Bemærkningen er taget til efterretning og vil blive inddraget i arbejdet omkring opdatering af Selvstyrets bekendtgørelse om støtte til børn.

”Bemærkning til tilføjelse §33, stk. 2:

Det er alment kendt, at der er et stort pres på døgninstitutionspladser. At kommunerne selv skal sikre midlertidige anbringelsessteder til børn og unge forud for en fast plads vækker dog en del bekymring. Det fremgår ikke tydeligt i nærværende lovforslag, under hvilke forudsætninger disse midlertidige anbringelsessteder etableres, hvordan der holdes opsyn med stederne, samt hvor længe det er acceptabelt, at disse børn er midlertidigt anbragt. Det er ligeledes uklart i hvilket omfang, der stilles krav til disse midlertidige anbringelsessteder i forhold af tilsyn, offentlighed og pædagogik. Ofte og oftere får vi henvendelser fra pårørende eller lignende, der fortæller om, at børn og unge bliver lokket med rejser eller andre goder for at flytte til disse steder. Ligeledes har man i nyhederne kunnet følge, hvordan anbragte børn på et midlertidigt opholdssted har begået ulovligheder. Ligeledes ved vi, at flere skift i anbringelser kan have en negativ indvirkning på sårbare børn og unge, idet de får svært ved at falde til og knytte sig til voksne mennesker. Der bør iværksættes tiltag, der sikrer, at der føres tilsyn med disse midlertidige anbringelsessteder, og at børn og unges ophold på midlertidige pladser mindskes. Alternativt bør der ses på, hvordan disse midlertidige anbringelsessteder kan blive godkendt som døgninstitution.”

Svar: Kommunalbestyrelsens tilsynsforpligtelse med børn anbragt uden for hjemmet omfatter også børn i midlertidige anbringelser.

”Bemærkning til §44:

Siden 2015 har Kalaallit Meerartaat(KM) stået for bisidning af børn qua børnebisidderordningen Najorti. Til trods for at børns ret til bisidder siden 2017 har været

lovbestemt, oplever vi stadig, at der kan være usikkerhed blandt sagsbehandlere omkring, hvornår bisidning skal finde sted.

I den nye tilføjelse § 46 a fremgår det, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde forældrene en bisidder, men for børn og unge skal kommunalbestyrelsen kun tilbyde en bisidder, hvis det er en anbringelse uden forældre samtykke. Ordlyden burde konsekvens rettes gennem hele § 44 for at sikre, at børn altid skal tilbydes en bisidder, uanset hvilken type anbringelse det drejer sig om. Det er altafgørende, at spørgsmålet omkring inddragelse ikke bliver et fortolkningsspørgsmål, men derimod en naturlig arbejdsgang. I samme ombæring kunne det være gavnligt, hvis der også udarbejdes retningslinjer for bisidderens rolle, så det sikres, at barnet/den unge støttes på bedst mulig måde. Retningslinjerne kunne passende omhandle bisidderens rolle, bisidderens ansvar over for barnet/den unge, hvilket vil hjælpe bisidderen i dennes samarbejde med de offentlige myndigheder. Dette vil styrke muligheden for at hjælpe barnet med f.eks. at søge aktindsigt eller klage i egen sag.”

Svar: Delvist indarbejdet. Der er indført pligt til også at tilbyde bisidder til børn, der anbringes uden for hjemmet med samtykke. Der findes retningslinjer for børnebisidderen i Selvstyrets bekendtgørelse om støtte til børn.

”Bemærkninger til Kapitel 14 a:

KM er positiv omkring det forhold, at der bliver klarere rammer omkring driften af familiecentre. Det er dog vigtigt, at der i den forbindelse sikres de nødvendige ressourcer til familiecentre, der på nuværende tidspunkt allerede er hårdt pressede med lange behandlingsventetider til følge. Der bør ligeledes allerede nu laves en strategi for, hvordan man sikrer de nødvendige ressourcer og kontinuitet i behandlingstilbuddet for de mindre byer, da vores erfaring fortæller os, at medarbejdermobiliteten har en endnu større påvirkning i de mindre steder.”

Svar: Taget til efterretning.

6. UNICEF Grønland

”Kontakt med forældre eller nære omsorgspersoner

Vedrørende pkt. 13: § 46

UNICEF i Grønland påskønner ambitionen om at sikre, at artikel 9 i FN’s Børnekonvention iagttages, når der udarbejdes handlingsplaner ved anbringelse udenfor hjemmet. Vi finder det positivt, at en handlingsplan derfor ”skal beskrive, hvorledes barnet sikres regelmæssig personlig forbindelse eller kontakt med forældre eller nære omsorgspersoner, medmindre dette vurderes at stride mod, hvad der er bedst for barnet.”

Vi anerkender dog ikke bemærkningen om, at denne ”personlige forbindelse og kontakt kan opretholdes såvel telefonisk, virtuelt eller ved personligt møde”. Selvom kontakten kan suppleres med telefonisk og virtuel kontakt, må det altid – da der er tale om børn og deres

kontakt med de nærmeste pårørende og omsorgspersoner – først og fremmest og i videst muligt omfang tilstræbes, at der er tale om direkte, personlig kontakt i form af besøg - medmindre det strider mod barnets tarv.

Dette, mener vi, bør præciseres i bekendtgørelsen og i myndighedsvejledningen.

Børn, der er anbragt på sikret afdeling, og besøgsrejser

Vedrørende pkt. 8: §32, § 36 og § 46

Vi finder det bekymrende, at domsanbragte børns rettigheder i 2021 blev forringet, da man besluttede, at retten til besøgsrejser efter §32, stk. 1-2, ikke finder ”anvendelse for et barn, i henhold til dom eller efter rettens beslutning herom er anbragt i en døgninstitution.”

Det strider mod artikel 37 i FN’s Børnekonvention, der fastslår, at frihedsberøvede børn skal have ret til at opretholde forbindelse med deres familie. Da der - os bekendt - kun er en sikret afdeling på én døgninstitution i Grønland, Angerlarsimaffik Isikkivik i Sisimiut, vil det for nogle børn i praksis være umuligt at modtage besøg på de pårørendes egen regning.

Vi anerkender baggrunden for Inatsisartutlov nr. 6 af 19. november 2021 om ændring af Inatsisartutlov om støtte til børn, og begrundelsen om, at beslutningen er truffet af ”retten efter bestemmelserne i kriminallov for Grønland.”

Men da de domsanbragtes børns ret til at opretholde forbindelsen med deres familie eller nærmeste pårørende (jf. artikel 9 og artikel 37 i FN’s Børnekonvention) - os bekendt - ikke er sikret i Kriminalloven eller i anden lovgivning, vil vi opfordre til, at disse børns ret til kontakt med deres nærmeste pårørende via ret til besøgsrejser sikres på anden vis i lovgivningen.

Dette gælder ikke mindst, når man tager ambitionen om at sikre, at artikel 9 i FN’s Børnekonvention efterleves i forbindelse med §46, i betragtning. Dette bør gælde for alle børn.”

Svar: Reglerne omkring besøgsrejser blev i 2021 tydeliggjort for så vidt angår de domsanbragte. Det har aldrig været muligt for domsanbragte at få tildelt besøgsrejser og den praksis, der var opstået, var således ulovlig. Som domsanbragt må man ikke forlade anbringelsesstedet uden tilladelse hertil fra de relevante myndigheder, dvs. retten eller kriminalforsorgen. Der er indsat en ny formulering af bestemmelsen, hvorefter besøgsrejse kan ydes til forældremyndighedsindehaverne, således at domsanbragte børn kan bevare kontakt til forældrene.

”Børnebisidder

Vedrørende pkt. 11: §44

UNICEF i Grønland finder det meget positivt, at man ønsker at sikre, at ”børn, som anbringes uden samtykke fra forældrene, bliver hørt”, og at det derfor understreges, at disse børn ”skal have tilknyttet en børnebisidder”. Denne ret bør dog gælde for alle børn, der er anbragt.

Vi opfordrer derfor til, at lovteksten i §44 ændres fra:

”Kommunalbestyrelsen kan tilbyde et barn at blive støttet af en børnebisidder i forbindelse med kommunalbestyrelsens behandling af en sag om iværksættelse af støtteforanstaltninger til barnet.”

til:

”Kommunalbestyrelsen skal sikre, at et barn at blive støttet af en børnebisidder i forbindelse med kommunalbestyrelsens behandling af en sag om iværksættelse af støtteforanstaltninger til barnet.””

Svar: Delvist indarbejdet. Bestemmelsen er tilpasset, så alle børn, der skal anbringes, får tilbudt en børnebisidder.

7. Handicaptalsmanden TILIOQ

”Det er ikke tydeliggjort, hvordan de reelle forbedringer finansieres eller implementeres. Det er meget svært at vurdere, hvorvidt de foreslåede ændringer i tilstrækkelig grad kan bidrage til en bedre håndtering af børnesager og en bedre trivsel for børn og unge, specifikt for børn med handicap. Ifølge det tilsendte materiale fremgår det nemlig ikke, hvordan processen med udviklingen af lovændringen har fundet sted, og hvem der er blevet inddraget i processen. Tilioq mener, at forslaget til lovændringen bærer præg af, at relevante aktører på området ikke er blevet inddraget i processen, og Tilioq er kritisk i forhold til, at processen for og behovet bag forslaget til lovændringerne ikke præciseres. Det lader ikke til, at de mennesker, som lovforslaget direkte påvirker – nemlig børnene og deres familier, herunder børn med handicap og deres familier – er blevet inddraget.

Tilioq bakker op om forslagets præciseringer af ansvarsområder mellem myndighederne, hvilket forhåbentligt kan være med til at styrke retssikkerheden for det enkelte barn og unge. Tilioq ønsker dog også at understrege vigtigheden af løbende at monitorere og evaluere på de kommunale socialforvaltningers varetagelse af det, som forslaget selv beskriver, kan være ”meget komplekse” børnesager. Vi ved blandt andet gennem borgerhenvendelser samt sager i medierne og sager taget op af Ombudsmanden, at mange børnesager, der omhandler personer med handicap, ofte fejlbehandles, og at lovgivningen i praksis ikke overholdes.

Ift. forslagets bemærkninger vedr. anbringelsessager (bl.a. pkt. 10 og pkt. 13), ønsker Tilioq at påpege vigtigheden af, at der bliver taget særligt hensyn til børn med handicap ved f.eks. at kunne anmode om assistance fra de kommunale handicapafdelinger og generelt arbejde for at øge kommunikationen og lette processerne mellem de forskellige kommunale forvaltninger

for at sikre de bedst mulige rammer, udviklingsmuligheder og trivsel for barnet med udgangspunkt i det enkelte individ.

Det er positivt, at Naalakkersuisut ønsker at styrke beskyttelsen af børn i de mindre byer. Tilioq ønsker at påpege, at det er vigtigt, at de omtalte familiehuse også gøres tilgængelige for børn med forskellige former for handicap og forældre med handicap. Tilgængelig skal i denne sammenhæng forstås som i FN's handicapkonvention. Børn med handicap – eller børn af forældre med handicap - er ekstra udsatte for vold eller anden omsorgssvigt, og er samtidigt en ofte overset gruppe i samfundet, som myndighederne generelt mangler viden og ressourcer til at håndtere på bedst mulig vis, hvilket dette bør være en anledning til at rette op på.

Endvidere bifalder Tilioq forslaget intention om at sikre en ensartethed, gennemsigtighed og tilgængelighed omkring børn og unges sagsbehandling. Som det anføres i bemærkningerne til forslaget: ”Da sagsbehandlingssystemet er ens for alle kommuner, bliver det nemmere for kommunerne at dele sager, når familier flytter, eller børn anbringes i andre kommuner. Herudover bliver det også nemmere for blandt andet Ombudsmanden for Inatsisartut, Det sociale Ankenævn, Børnetalsmanden og tilsynsenheden under Naalakkersuisut at få udleveret de oplysninger, de har krav på.”

På handicapområdet er det tydeligt, at mangel på kommunikation kommunerne imellem, internt i kommunerne og generelt mangelfuld sagsbehandling medfører, at børn og unges rettigheder i henhold til handicapkonventionen og Grønlands internationale forpligtelser ikke bliver overholdt. Derfor bifalder vi initiativet, men opfordrer samtidigt stærkt til, at forslaget sikrer, at den fælles IT-løsning også har adgang til barnets og den unges sagsbehandlingshistorik fra handicapforvaltningen, således at der sikres en tværfaglig og helhedsorienteret støtte til børn med handicap, der har ret til støtte fra både børnestøtteleven og handicapstøtteleven jf. Inatsisartutlov nr. 13 af 12. juni 2019 om støtte til personer med handicap.

I bemærkningerne til forslaget enkelte bestemmelser, anføres det til § 55 b, at ”Den fælles offentlige IT løsning skal blandt andet sikre, at forvaltningen og den enkelte sagsbehandler alene har adgang til de oplysninger, der er relevante for administration af den givne lovgivning”. Tilioq ønsker i den forbindelse at understrege, at information om borgerens sagsbehandlingshistorik er af stor relevans for den øvrige sagsbehandling i andet kommunalt regi.

Bemærkninger til § 32 Besøgsrejser: Jf. § 32, stk.4, anbefales det, at der udarbejdes konkrete retningslinjer for brug af besøgsrejser, således det sikres, at børn og unge får det, de har krav på. Dette kan f.eks. være afklaring omkring, hvor ansvaret for at arrangere besøgsrejser ligger, og at besøgsrejse til hjemby kan have positiv effekt for barnet til trods for, at forældrene er flyttet andet sted hen.”

Svar: Bemærkningen er taget til efterretning og vil inddrages i det forestående arbejde med opdatering af Selvstyrets bekendtgørelse om støtte til børn.

”Bemærkning til § 44: I den nye tilføjelse § 46 a fremgår det, at kommunalbestyrelsen **skal** tilbyde forældrene en bisidder, men for børn og unge **skal** kommunalbestyrelsen kun tilbyde en bisidder, hvis det er en anbringelse uden forældre samtykke. Ordlyden burde konsekvens rettes gennem hele § 44 for at sikre, at børn altid **skal** tilbydes en bisidder, uanset hvilken type anbringelse det drejer sig om. Det er altafgørende, at spørgsmålet omkring inddragelse ikke bliver et fortolkningsspørgsmål, men derimod en naturlig arbejdsgang. I samme ombæring kunne det være gavnligt, hvis der også udarbejdes retningslinjer for bisidderens rolle, så det sikres, at barnet/den unge støttes på bedst mulig måde. Retningslinjerne kunne passende omhandle bisidderens rolle, bisidderens ansvar over for barnet/den unge, hvilket vil hjælpe bisidderen i dennes samarbejde med de offentlige myndigheder. Dette vil styrke muligheden for at hjælpe barnet med f.eks. at søge aktindsigt eller klage i egen sag.”

Svar: Delvist indarbejdet. Bestemmelsen er ændret, således at alle børn, der anbringes uden for hjemmet, tilbydes en bisidder. Bisidderens rolle fremgår allerede af Selvstyrets bekendtgørelse om støtte til børn.

8. Avannaata Kommunia

”Generelle kommentarer:

Avannaata Kommunia hilser det velkomment, at lovgivningen på området opdateres, og at sproglige fejl samt uoverensstemmelser mellem den grønlandske og den danske udgave rettes.

Avannaata Kommunia forudser, at loven vil medføre en større arbejdsbyrde for kommunerne, herunder blandt andet i forbindelse med udarbejdelse af handleplan for forældre, hvis børn er anbragt. Kommunerne har som bekendt meget svært ved at tiltrække og fastholde kvalificeret arbejdskraft på området. Det er derfor nødvendigt, at der tages højde for dette.

Konkrete kommentarer:

Ad ændringsforslag nr. 1 sammenholdt med ændringsforslag nr. 15: Oprettelse og drift af familiecentre, familiehuse, boenheder, børnehuse og krisecentre i tilknytning til familiecentre, samt tilsynsopgaver i relation til drift af disse bør behandles i en selvstændig lov, ikke i Inatsisartutlov om støtte til børn, da formålet med disse steder er bredere, end hvad der hører under støtte til børn.

Svar: Inatsisartutloven giver alene hjemmel til, at familiecentre mv. kan oprettes. Som det fremgår af bestemmelsen, vil nærmere regulering foretages i en bekendtgørelse.

Avannaata Kommunia finder i øvrigt, at det bør være kommunen, der selv kan vurdere, hvor der er behov for og mulighed for at oprette disse steder, herunder også henset til, hvor det vil

være muligt at finde kvalificeret personale, idet det ikke er hensigtsmæssigt at oprette f.eks. et familiehus, hvis det ikke er muligt at ansætte det nødvendige personale.

Svar: Bestemmelsen er ændret således, at der er større frirum for den enkelte kommune til oprettelse af stederne.

Ad ændringsforslag nr. 2: Avannaata Kommunua foreslår, at den nuværende formulering af § 14, såvel stk. 1 som stk. 2, opretholdes, dog at der tilføjes udarbejdelse af handleplaner. Begrundelsen herfor er, at kommunen har meget svært ved at tiltrække og fastholde kvalificeret arbejdskraft på området. Kommunen er således alvorligt underbemandet på børneområdet. Der er derfor behov for, at kommunen kan anmode om og få assistance til udførelsen af selve de konkrete arbejdsopgaver. Loven pålægger kommunen mange arbejdsopgaver, særlig i relation til vurdering af støtteforanstaltninger. Hvis kommunen skal kunne løse disse opgaver, er der brug for tilførsel af assistance til reel sagsbehandling, herunder socialfaglig undersøgelse samt udarbejdelse af handleplan, afgørelser o.lign.

Svar: Socialstyrelsen har ikke på nuværende tidspunkt tilstrækkelig arbejdskraft til udlån af medarbejdere til kommunale opgaver. Der arbejdes på en løsning for at hjælpe kommunerne.

Ad ændringsforslag nr. 3: Ingen kommentarer.

Ad ændringsforslag nr. 4: Ingen kommentarer.

Ad ændringsforslag nr. 5: Ingen kommentarer.

Ad ændringsforslag nr. 6: Avannaata Kommunua byder denne lovændring og præcisering velkommen.

Ad ændringsforslag nr. 7: Avannaata Kommunua finder dette forslag uacceptabelt og urealistisk.

Når kommunen henvender sig til Selvstyret/Socialstyrelsen med anmodning om at finde en institutionsplads til et bestemt barn, er der tale om en situation, hvor barnet har et særligt behov, som ikke kan dækkes hverken hos en plejefamilie eller i en af kommunens institutioner. Det er Selvstyret/Socialstyrelsen, som har kendskab til den samlede situation i landet. Ansvar for, at barnet får det rette tilbud, også mens det står på venteliste, må derfor påhvile Selvstyret/Socialstyrelsen.

Svar: Børnene er kommunernes ansvar og kommunerne er tættest på og har bedst viden om lokale muligheder. Bestemmelsen sigter på de situationer, hvor det er nødvendigt akut at anbringe et barn uden for hjemmet. Det er ikke til barnets bedste, hvis det skal afvente, at Socialstyrelsen undersøger og finder en plads at anbringe barnet midlertidigt.

Ad ændringsforslag nr. 8: Ingen kommentarer.

Ad ændringsforslag nr. 9: Ingen kommentarer.

Ad ændringsforslag nr. 10: Ingen kommentarer.

Ad ændringsforslag nr. 11: Bestemmelsen foreslås ændret til: ”Børn, som anbringes uden for hjemmet uden forældremyndighedsindehaverens samtykke, jf. § 28, skal have tilknyttet en børnebisidder.”

Ad ændringsforslag nr. 12: Ingen kommentarer.

Ad ændringsforslag nr. 13: Det er uklart, hvordan den foreslåede ændring skal kunne medføre de resultater, som beskrives i bemærkningerne til dette forslag.

Ad ændringsforslag nr. 14: Der savnes bemærkninger til forslaget § 46 a, stk. 1.

Fsva. forslaget § 46 a, stk. 2 – 6: Der bør være tale om et tilbud om at udarbejde handleplan. Det er uhensigtsmæssigt at kræve, at kommunen skal udarbejde handleplan, hvis den pågældende ikke ønsker en sådan eller ikke ønsker at medvirke til udarbejdelse. Desuden bør det udelukkende gælde forældremyndighedsindehavere, da nogle forældre, som ikke er forældremyndighedsindehavere, kan være svært tilgængelige, f.eks. ved bopæl i udlandet. Det foreslås, at en forælder, der ikke er forældremyndighedsindehaver, kan deltage, hvis forældremyndighedsindehaveren og den anden forælder begge ønsker det.

Svar: Bestemmelsen om handleplan og støtteperson til forældre er fjernet fra lovforslaget.

Ad ændringsforslag nr. 15: Fsva. forslaget § 55 a: Der henvises til kommentarerne ovenfor ved nr. 1.

Fsva. forslaget § 55 b: Avannaata Kommunua forudsætter, at kun den enkelte kommune har adgang til egne oplysninger i det pågældende IT-system.”

Svar: Af persondatarelige hensyn har Selvstyret ikke adgang til sagsoplysninger i IT-systemet. Der kan fastsættes nærmere regler for indhentelse af oplysninger i en bekendtgørelse.

9. Qeqqata Kommunua

”Først vil Qeqqata Kommunua gøre opmærksom på, at der vil laves ændring på kommunernes bemyndigelse om deres foretagende, som står i § 1 i Inatsisartutlov nr. 29 af 17. november 2017 om den kommunale styrelse.

Kommunalbestyrelsen varetager den umiddelbare forvaltning i kommunen, med udgangspunkt i kommunens behov og kompetencer, ligeledes med udgangspunkt i forvaltningens prioritering. Naalakkersuisuts lovforslag synes at være uden hensyn og er uacceptabel.

I 2005/2006 blev der etableret familiecentre, udviklingen af familiecentre blev varetaget i samarbejde med bl.a. departementet, men kommunalbestyrelsen har altid stået for ansvaret, når der skal ske ændringer i driften, Qeqqata Kommunua er ikke tilfreds med, at man vil ændre på det.

Prioritering efter borgernes behov foretages af Qeqqata Kommunua. Og Qeqqatas kommunalbestyrelse vedtog en strategi ultimo 2022, hvor strategien havde til formål at forebygge anbringelser af børn uden for hjemmet samt hjembringe børn, der er anbragt uden for hjemmet.

Det er afgørende for vores kommune, at kommunalbestyrelsens vedtagne strategi lykkes, og at der administreres efter denne, samt tages højde for drift og udvikling af de 2 familiecentre. Naalakkersuisut indskrænker kommunernes bemyndigelser gennem loven, og Qeqqata Kommunua er bestemt ikke tilfreds med det. Selv om man i 2009 fandt ud af, at man er utilfreds med samarbejdet mellem danske og grønlandske instanser af sundhedsvæsenet/ Allorfik og socialforvaltningen og familiecentrene.

Den indstilling, som man er utilfreds med, har man kommet til at medsende, det kunne man havde set.

I den forbindelse vil vi erindre jer, at man i forbindelse med oprettelsen af de store kommuner har lovet kommunerne, at man vil komme bort fra den dobbelte forvaltning, at man skal have administrative besparelser, samt at kommunerne i løbet af årene skulle have mere ansvar.

Det, at man vil bruge som grundlag for ændring af loven, "samarbejdet mellem Danmark og Grønland" hvad er den egentlige grund? man sætter spørgsmål ved, om det virkelig er danskerne, som vil have, at kommunerne ikke længere skal have ansvaret for familiecentrene? Vi fra kommunerne har lagt mærke til, at socialstyrelsen udenom kommunerne vil styre familiecentrene, kommunerne har især i det seneste år lagt mærke til, at socialstyrelsen udenom kommunerne kontakter familiecentrene og styrer det. Dette finder kommunerne upassende og påpeger det, dette anses jo som respektløs overfor kommunernes ansvar.

Ved ændringer af love er det skik, at man vil opnå bedre forvaltning, Qeqqata Kommunua vil gerne vide, hvad man anser som ikke tilfredsstillende i familiecentrene?

Da departementet / socialstyrelsen vil overtage styringen af familiecentrene skal begrundes med dårlig ledelse, vil vi gerne have, at dette uddybes.

Med hensyn til den anden høring har vi lagt mærke til, at socialstyrelsen ikke vil modtage de børn, som vi vil anbringe udenfor hjemmet, og at ansvaret overdrages til kommunerne.”

Svar: Bemærkningen er taget til efterretning, men vil ikke medføre ændringer til lovforslaget.